

NOTAT

Dato: 8. marts 2022

Sag: 22/02193-2

Sagsbehandler: /JH

2. ordførernotat vedrørende udkast til lovforslag om ændring af udbudsloven, lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter og lov om Klagenævnet for Udbud

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

1. Indledning

Lovforslaget har været i offentlig høring i perioden 4. februar 2022 til 4. marts 2022. Forud for høringen har mange elementer i forslaget været drøftet med Forum for Offentlig-Privat Samarbejde samt bilateralt med en række centrale organisationer. Forum består bl.a. af repræsentanter for DI, Dansk Erhverv, SMV Danmark, KL og Danske Regioner. Desuden har der været nedsat en teknisk arbejdsgruppe med medlemmer hovedsageligt udpeget af organisationerne i Forum. Den tekniske arbejdsgruppe har været inddraget i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens evaluering af udbudsloven, som blev offentliggjort den 7. maj 2021. Denne evaluering ligger til grund for de mere tekniske dele af lovforslaget.

ERHVERVSMINISTERIET

2. Generelle bemærkninger

Høringen viser overordnet, at høringssparterne mener, at lovforslaget indeholder positive elementer, men høringssvarene indeholder også kritiske kommentarer. En række høringssparter, herunder Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Service, DI, KL, Dansk Erhverv, mener at udbudsloven bør være en proceslov og ikke bør vedrøre indholdet af de krav, der stilles i forbindelse med et udbud af en offentlig kontrakt.

Herudover er der en gruppe af kerneinteressenter bestående af KL, DI, SMV-Danmark, IKA, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Danske Regioner, SKI og Dansk Erhverv, der udtrykker utilfredshed over, at disse interessenters fælles anbefalinger til konkrete ændringer af udbudsloven ikke er indarbejdet i lovforslaget.

Sundhed Danmark bakker op om ønsket om at forbedre udbudsreglerne til fordel for øget fleksibilitet, tydelighed i reglerne og lavere transaktionsomkostninger.

Økonomistyrelsen bemærker, at lovforslaget imødekommer vigtige problemstillinger, herunder understøttelse af, at det offentlige ikke handler med virksomheder, der ikke overholder lovgivningen.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og Uddannelsesforbundet bemærker, at udbudsloven er et aktivt instrument, som har afgørende betydning for arbejdsmarkedet, og som bør anvendes til at fremme forskellige

samfundshensyn herunder uddannelses-, beskæftigelses-, arbejdsmiljø- og klimaindsatser, ordentlige arbejdsforhold samt fair og lige konkurrenceforhold, der understøtter et ansvarligt erhvervsliv og virksomheder, der arbejder inden for rammerne af den danske model. FH bemærker i forlængelse heraf, at lovforslaget tager skridt mod et mere ansvarligt forbrug af offentlige midler. Det gælder især elementerne i lovforslaget, der omhandler lærlingeklausuler og udelukkelsesgrunde. Samtidig finder FH ikke, at lovforslaget i tilstrækkelig grad adresserer de alvorlige problemer, som er opstået på det danske arbejdsmarked.

Bygge- Anlæg og Trækartellet (BAT) bemærker, at lovudkastet ikke lever op til BAT's forventninger, når det gælder kampen mod social dumping, arbejdskriminalitet og for at opfylde "samfundskontrakten" og sikre ordentlighed i bygge- og anlægsbranchen.

Administrations- og Servicestyrelsen vurderer, at lovforslaget samlet set vil give god værdi for udbudsprocesserne i Danmark, da det indeholder mange positive tiltag.

Bygherreforeningen er overordnet enige i, at der er identificeret et markant behov for at forbedre reglerne blandt andet med hensyn til at sikre øget fleksibilitet, mere klare regler og lavere transaktionsomkostninger. Bygherreforeningen mener dog ikke, at lovforslaget er ambitiøst nok.

[Nævnenes Hus bemærker, at lovforslaget vurderes at kunne medføre flere klager til Klagenævnet for Udbud samt mere komplekse sager, som vil kræve yderligere ressourcer og som følgelig vil gå ud over sagsbehandlingstiden, hvis der ikke tilføres tilstrækkeligt med ressourcer til Nævnenes Hus.]

SMVdanmark anerkender, at lovforslaget indeholder positive elementer. Dog imødekommer lovforslaget i utilstrækkelig grad behovet for mere klarhed og fleksibilitet, som vil kunne bidrage til at nedbringe transaktionsomkostningerne og understøtte mere innovation i løsningen af de offentlige opgaver.

DSB anbefaler, at der tydeligt tages stilling til, om ændringsforslagene i lovforslaget har indflydelse på udbud efter forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Energistyrelsen anbefaler, at der tydeligt tages stilling til, om ændringsforslagene i lovforslaget har indflydelse på udbud efter koncessionsdirektivet.

Vejdirektoratet ser positivt på langt størstedelen af ændringsforslagene.

Dansk IT støtter en tydeliggørelse af reguleringen særligt i udbudsloven, men havde dog gerne set, at lovforslaget havde ført til ændringer, der mere

fokuseret kan understøtte bredere rammer og beføjelser til ordregivere, der kan understøtte en udbudspraksis, hvor fokus i højere grad er på opfyldelse af forretningsmæssige mål snarere end processuelle forhold relateret til gennemførelse af udbudsprocessen.

DI er positivt indstillet over for de forslag, der kan åbne op for en styrket brug af de fleksible udbudsformer og mulighed for at foretage ændringer i konkurrencepræget dialog samt en central selfcleaning enhed for pålidelighedsvurderinger, men kan ikke støtte op om lovforslaget i sin nuværende form. DI finder i øvrigt processen for tilblivelsen af lovforslaget utilfredsstillende, idet DI havde ytret ønske om nedsættelse af et lovforberedende udvalg, som kunne drøfte konkrete ændringsforslag i fællesskab.

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører havde forventet flere positive tiltag til fremme af innovation og hensynet til små og mellemstore virksomheders adgang til offentlige kontrakter. Herudover anbefaler Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører, at ”to-kuvert systemet”, hvorved kvalitet vurderes uden viden om priserne, indføres på alle typer indkøb samt at udbudslovens § 193 udvides til også at omfatte indkøb under 500.000 kr.

KL kvitterer for den omfangsrige og inddragende evalueringsproces og forsøg på at balancere ønskerne fra både tilbudsgiver- og ordregiversiden, der har ledt frem til lovforslaget.

Dansk Erhverv bifalder ønsket om at forbedre rammerne for offentlig-privat samarbejde i Danmark og tilslutter sig de regelændringer, der har til formål at sikre øget fleksibilitet, klarere regler og lavere transaktionsomkostninger. Dansk Erhverv finder dog samtidig, at lovudkastet forbigår væsentlige behov for regelændringer og at lovudkastet på en række punkter indeholder forslag til uhensigtsmæssig regulering.

SKI vurderer, at lovforslaget indeholder positive initiativer, bl.a. ændring af reglerne for dynamiske indkøbssystemer. Dog vurderer SKI, at høringsudkastet i utilstrækkelig grad imødekommer behovet for mere klarhed og fleksibilitet, som vil kunne bidrage til at nedbringe transaktionsomkostningerne og understøtte mere innovation i løsningen af de offentlige opgaver.

Danske Regioner kvitterer for det omfattende arbejde med evalueringen af udbudsloven og finder det positivt, at der med lovforslaget samlet set lægges op til øget fleksibilitet. Danske Regioner finder det også positivt, at der er øget fokus på værdien af ansvarlige tilbudsgivere.

TEKNIQ Arbejdsgiverne finder det positivt, at der foreslås en række ændringer, som giver mulighed for, at ordregiver kan rette forhold, som ellers kunne give anledning til annullationer. Der er dog fortsat brug for en stor

indsats for, at ordregivernes fejl og ønsker om sene ændringer reduceres, så udbudsmaterialet er mere gennearbejde inden udbud.

Kommentar

Udkastet til lovforslaget er blandt andet udarbejdet på baggrund af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens Evaluering af Udbudsloven, der blev offentliggjort i maj 2020. Evalueringen blev igangsat med en offentlig høring, og en stor del af evalueringsrapporten bygger på de indkomne svar. Siden har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen holdt opfølgende møder med interessenter, og en teknisk arbejdsgruppe med ekstern deltagelse har fulgt arbejdet med evalueringen. Størstedelen af de foreslåede tekniske ændringer af udbudsloven bygger således på dialog med de relevante interessenter.

Evalueringsrapporten viser blandt andet, at op mod 80 procent af ordregiverne er helt eller overvejende enige i, at loven understøtter mulighederne for effektiv konkurrence, og godt 90 procent af dem har tilkendegivet, at loven understøtter ligebehandling af tilbudsgiverne.

Herudover har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afholdt flere møder med KL, DI, SMVdanmark, IKA, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Danske Regioner, SKI og Dansk Erhverv, hvor disse interessenters fælles anbefalinger til konkrete ændringer af udbudsloven er blevet indgående drøftet.

De fælles anbefalinger indeholder 11 konkrete forslag til ændring af udbudsloven og er fordelt på syv udbudsfaglige temaer:

- 1. Styrket adgang for SMV'er*
- 2. Udvidet adgang til at tilpasse udbudsmaterialet i udbudsprocessen (efter offentliggørelse)*
- 3. Udvidet adgang til brug af fleksible udbudsformer*
- 4. Forenkling af sortimentsudbud*
- 5. Indkøb under tærskelværdier for varer- og tjenesteydelser*
- 6. Udvidet adgang til at ændre kontrakter i driftsfasen*
- 7. Lettere dokumentationskrav*

Af disse 7 temaer er 4 imødekommet helt eller delvist i lovforslaget. Lovforslagets nr. 27-28 vedrørende begrundelseskravet i dynamiske indkøbssystemer og nr. 24 vedrørende omsætning som udvælgelseskriterium imødekommer tema nr. 1. Dertil kommer lovforslagets § 1, nr. 34 og § 2, nr. 35, der også har til formål at understøtte SMV'ere adgang til det offentlige marked. Lovforslagets nr. 9-13 vedrørende de fleksible udbudsprocedurer imødekommer tema nr. 3 og til en vis grad tema nr. 2. Tema nr. 5 forventes også imødekommet men kræver ingen lovændring, da dette kan håndteres via bekendtgørelse.

En række af de konkrete tekstforslag i de nævnte interessenters fælles anbefalinger indgår dog ikke i lovforslaget. For størstedelen af disse forslag er begrundelsen, at de vurderes at være i strid med gældende EU-ret. Øvrige anbefalinger er ikke med i lovforslaget, fordi de allerede følger af gældende ret.

Regeringen ønsker, at den offentlige efterspørgsel i højere grad skal være med til at sikre, at Danmark også i fremtiden har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Ved at forpligte ordregivere til at indføre krav om anvendelse af personer under oplæring i relevante offentlige kontrakter er det hensigten, at den offentlige efterspørgsel mere aktivt skal understøtte uddannelsen af fremtidens arbejdskraft.

Det er ligeledes vigtigt, at de virksomheder, der overholder reglerne og opfører sig ordentligt har fair og lige adgang til de offentlige kontrakter. Derfor ønsker regeringen bl.a. at stramme op på reglerne for udelukkelse.

Regeringen anerkender også interessenternes store ønske om at tydeliggøre mulighederne for at foretage ændringer i udbudsmaterialet. Dette er allerede muligt under visse betingelser, som særligt følger af EU-domstolens retspraksis. Det kan dog tydeliggøres i loven. Det kan endvidere tydeliggøres, hvad der eksempelvis kan udarbejdes revisionsklausuler om i kontrakten.

Indstilling

Det indstilles, at der indføres en ny bestemmelse i udbudsloven, som kodificerer EU-domstolens nuværende retspraksis vedrørende ændringer i udbudsmaterialet. [Endvidere indstilles det, at der i § 179 indføres et nyt stk. 2, der angiver eksempler på revisionsklausuler. Disse klausuler skal dog fortsat leve op til betingelser i § 179, stk. 1, og vil således ikke medføre nogen ændring af gældende ret]

3. Bemærkninger til konkrete emner

- 3.1. Aktindsigt (§ 1, nr. 1)
- 3.2 Regionale og kommunale samarbejder (§ 1, nr. 2)
- 3.3 Delydelsesreglen (§ 1, nr. 3)
- 3.4 Blandede kontrakter (§ 1, nr. 4-8)
- 3.5 Fleksible udbudsprocedurer (§ 1, nr. 9-13)
- 3.6 Udelukkelse af virksomheder i skattely (§ 1, nr. 16)
- 3.7 Udelukkelse på baggrund af alvorlige forsømmelser (§ 1, nr. 17-20)
- 3.8 Self-cleaning (§ 1, nr. 21)
- 3.9 Udelukkelsesperioden (§ 1, nr. 22-23)
- 3.10 Omsætning som udvælgelseskriterium (§ 1, nr. 24)
- 3.11 Officielle lister (§ 1, nr. 25)
- 3.12 Dynamiske indkøbssystemer (§ 1, nr. 27-28)
- 3.13 Krav om oplæring (§ 1, nr. 29-31 samt § 3, nr. 36-38)

3.14 Ophør af kontrakter (§ 1, nr. 32-33)

3.15 Elektronisk udbudsplatform (§ 1, nr. 34)

3.16 Økonomisk sanktion for overtrædelse af § 49 (§ 2, nr. 35)

3.1 Aktindsigt

SMVdanmark støtter forslaget om, at der fremover som udgangspunkt kun er aktindsigt i det vindende tilbud.

Trafikselskaberne ser positivt på ændringen, og foreslår, at det ligeledes skal gøres gældende for ordregivende myndigheder, der er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet.

DSB er enig i bestemmelsens formål og vurderer at bestemmelsen også ved udbud efter forsyningsvirksomhedsdirektivet vil kunne medføre en administrativ lettelse. DSB anbefaler derfor, at der eksplicit tages stilling til, at bestemmelsen også omfatter udbud efter forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Energistyrelsen ser positivt på bestemmelsen og dennes formål, men bemærker, at det ikke fremgår, om den også gælder for koncessionsdirektivet. Energistyrelsen anbefaler derfor, at der tages eksplicit stilling til, om bestemmelsen også skal omfatte udbud efter koncessionsdirektivet.

Kredsløb bemærker, at lovforslaget som udgangspunkt er fornuftigt, men at det er svært at vurdere, hvilken betydning ”undtagelsesdelen” i stk. 2 kommer til at få i praksis, da det ikke fremgår af lovforslaget, hvem der skal vurdere, om en anmodning om aktindsigt i andet end det vindende tilbud er nødvendig for at kunne varetage hensynet til effektiv kontrol og hvordan denne vurdering skal foretages. Desuden bemærkes, at det er uklart, hvordan bestemmelsen spiller sammen med aktindsigt efter miljøoplysningsloven.

Bygherreforeningen finder justeringen positiv, men savner en bedre forklaring på, hvordan reglerne vil fungere i forbindelse med fx annulleret udbud (intet vindende tilbud), rammeaftaler/dynamiske indkøbssystemer (flere vindende tilbud) samt forholdet til miljøoplysningsloven.

Dansk IT støtter forslaget og er enig i de anførte hensyn, der ligger til grund herfor, men efterlyser en yderligere tydeliggørelse af rammerne for undtagelsen i stk. 2, idet uklarhed her vil være medvirkende til at underminere det overordnede formål med ændringen.

Bygningsstyrelsen opfordrer til, at aktindsigtsreglerne fastholdes i deres nuværende form og ordlyd, og bemærker, at de foreslåede ændringer vil medføre en skævvridning i forhold til den vindende tilbudsgiver, der som udgangspunkt er den eneste, der vil kunne blive underlagt aktindsigt. Det vurderes, at ændringen ikke vil medføre en større administrativ besparelse,

da ordregiver alligevel ville skulle høre den vindende tilbudsgiver om aktindsigtsanmodningen, og at ændringen kan medføre en større administrativ byrde, fordi ordregiver fremover skal foretage en vanskelig vurdering af motivet for aktindsigtsanmodningen, dvs. om anmodningen sendes med henblik på at foretage en effektiv kontrol eller med henblik på at fordreje konkurrencen.

FMI vurderer, at ændringen er formålstjenligt i forhold til en overordnet administrativ besparelse i visse sager, men bemærker, at det bør overvejes, hvorvidt ændringen risikerer at medføre andre problematikker i forhold til principperne om ligebehandling m.m. fx ved udbud, der annulleres og senere genudbydes. FMI vurderer desuden, at der er behov for en uddybning af, hvordan vurderingen i forhold til undtagelsen i stk. 2, foretages, og hvilke omstændigheder ordregiver kan/bør lægge vægt på, samt en præcisering af, om der er tale om indførelsen af et begrundelseskrav, som fraviger udgangspunktet i offentlighedslovens § 7.

Banedanmark bemærker, at forslaget afgrænser anvendelsesområdet for offentlighedslovens § 30, stk. 2, og vurderer, at denne afgrænsning og begrænsning af bestemmelsen med fordel kan indarbejdes i offentlighedsloven snarere end udbudsloven. Desuden bemærkes, at ændringen vil udgøre en undtagelse til udgangspunktet om, at aktindsigtsanmodninger ikke skal begrundes, og Banedanmark finder ikke, at bemærkningerne i tilstrækkeligt omfang definerer grænserne for undtagelsen i bestemmelsens stk. 2.

Asfaltindustrien finder det uklart, om den foreslåede bestemmelse i udbudslovens § 5 a sammenholdt med, at den eksisterende bestemmelse i tilbudslovens § 7 foreslås udeladt, reelt vil betyde, at de bydende fremover skal anmode om og redegøre for, hvorfor der ønskes oplysninger om de tilbudte priser (ud over den vindende tilbudsgivers pris). Asfaltindustrien bemærker, at såfremt dette er tilfældet, vil udelukkelsen fra at få oplyst alle de bydendes tilbudssummer, eventuelle forbehold og øvrig evaluering, mindske transparensen i forbindelse med tilbudsgivning, og formentlig medføre et væsentligt arbejde med aktindsigt og potentielt øge antallet af klager.

IKA bemærker, at bestemmelsen fremstår illusorisk, da der er en formodning for, at undtagelsen i stk. 2 vil blive påberåbt i vidt omfang, hvorved bestemmelsens formål om administrative besparelser udvandes. IKA bemærker desuden, at der kan opstå en utilsigtet fordrejning af konkurrencen i de tilfælde, hvor en ordregiver må aflyse et udbud, såfremt de forbigåede tilbudsgivere har fået aktindsigt i det vindende tilbud. De forbigående tilbudsgivere har således en konkurrencemæssig fordel i forhold til vindende tilbud i forbindelse med genudbuddet. IKA vurderer, at et hjemmelskrav om retlig interesse i forbindelse med anmodning om aktindsigt, vil kunne

medføre betydelige administrative besparelser. Ligeledes vil en klar lov-hjemmel til, at alle priser altid kan undtages fra aktindsigt, formentligt også kunne reducere de administrative omkostninger.

Danske Advokater og Advokatrådet vurderer, at forslaget vil svække tilbudsgivernes retssikkerhed og i øvrigt udgør et generelt brud på og ændring af et ganske grundlæggende princip om offentlighed i den danske forvaltning, der ikke ses at være relevant eller nødvendigt i en udbudsretlig kontekst. Organisationerne finder det uklart, hvordan kriteriet om, at der alligevel kan gives aktindsigt, hvis det er nødvendigt for at kunne varetage en effektiv kontrol, skal anvendes i praksis. Desuden bemærkes, at den offentlige ordregivers ret til afvisning af en begæring om aktindsigt i de øvrige tilbud kan forhindre en forbigået tilbudsgiver i at kontrollere evalueringprocessen. Organisationerne ønsker ikke, at ændringen gennemføres, og foreslår i stedet, at der kan indføres en begrænset adgang til 'undersøgende begæringer' fremsat af fx konsulent- eller mediefirmaer, som anvender aktindsigt som redskab til markedsafdækninger med henblik på salg af informationerne, eller, som et mindre indgribende forhold, at der kan opkræves et vist gebyr, hvis aktindsigtsbegæringen må forventes at have et ekstraordinært stort omfang eller volumen.

DI anser ændringen som værende en markant og unødvendig begrænsning af adgang til aktindsigt, som ikke kan støttes. DI vurderer, at ændringen vil føre til flere udbud, hvor der søges om aktindsigt i vinderens tilbud. Det er efter DI's opfattelse ikke reglerne om aktindsigt, der udgør problemet, men mere myndighedernes håndtering af aktindsigtsanmodninger, hvorfor der er et stort behov for en styrket vejledningsindsats i forhold til reglerne om aktindsigt i forbindelse med udbud, der retter sig mod både ordregiver- og tilbudsgiversiden. DI bemærker, at forslaget går imod offentlighedsprincippet og ikke tager højde for de muligheder, der allerede findes i offentlighedslovens § 30, stk. 2. DI bemærker desuden, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvorvidt rammeaftaler er omfattet af bestemmelsen, og om virksomhederne på rammeaftalen anses som "vinderen". Det fremgår heller ikke, hvordan bestemmelsen forholder sig til anmodninger om aktindsigt i udbud, som bliver annulleret.

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører vurderer, at ændringen giver mening i det omfang konkurrenter søger aktindsigt med det ene formål at kopiere andres løsninger, men bemærker samtidigt, at begrænsningen i aktindsigt kan blive en retssikkerhedsmæssig glidebane, hvis tilbudsgiverne eksempelvis ikke kan få adgang til at se alle tilbud med henblik på at vurdere om en valgt evalueringsmodel er lovlig. Det anføres, at det med fordel kan overvejes at ændre bestemmelsen således, at hovedreglen er aktindsigt, og undtagelsen er de situationer hvor aktindsigtsadgangen misbruges til at skaffe en leverandør konkurrencemæssige fordele.

Københavns Kommune finder det uklart, om oplysninger i ansøgninger også vil være undtaget fra aktindsigtsreglerne i offentlighedsloven, og ser derfor gerne, at det i lovbemærkningerne og/eller lovteksten tydeliggøres, hvorvidt ansøgninger og oplysninger om virksomhedsnavne m.v. på ansøgere forudsættes omfattet af den foreslåede § 5a, stk. 1. Københavns Kommune bemærker desuden, at den bestemmelse kan læses således, at der indføres en tidsmæssig begrænsning for aktindsigt i udbudssager, jf. formuleringen "[...] end det vindende tilbud", som indikerer, at der først kan meddeles aktindsigt, når der foreligger et vindende tilbud, dvs. når kontrakten er tildelt. Dette kan med fordel præciseres i lovbemærkningerne.

Klagenævnet for Udbud bemærker, at det bør præciseres i lovteksten, at der fortsat vil være adgang til aktindsigt i "det eller de" vindende tilbud, da der ofte er mere end ét tilbud, der bliver tildelt en kontrakt. Endvidere opfordres til, at der i bemærkningerne i det endelige lovforslag tages stilling til, om det er hensigten, at en række sædvanligt forekommende situationer som udgangspunkt skal anses for omfattet af undtagelsen i stk. 2, herunder anmodninger om aktindsigt fra ansøgere, som må antages at have en sådan retlig interesse i det konkrete udbud, at de vil kunne klage over dette til Klagenævnet for Udbud. Det bemærkes desuden, at såfremt aktuelle eller potentielle tilbudsgivere som udgangspunkt afskæres fra at kunne anmode om aktindsigt, vil dette kunne få væsentlig betydning for de pågældende virksomheders adgang til at få afprøvet, om udbuddet er gennemført i overensstemmelse med de udbudsretlige regler. Herudover opfordrer Klagenævnet til, at spørgsmålet om klageadgang over afslag på aktindsigt og nævnets kompetence reguleres udtrykkeligt i det endelige lovforslag, da bestemmelsen, som den er udformet nu, medfører, at reglerne i offentlighedslovens § 37, der i dag danner grundlag for, at klager over afslag på aktindsigt i udbudssager kan indgives til Klagenævnet for Udbud, som udgangspunkt ikke vil finde anvendelse fremover.

Danske Regioner foreslår indsættelsen af følgende tilføjelse til stk. 2: "og hvor anmoderen skønnes at have retlig interesse i anmodningen". Formålet er at sikre hensigten med ændringen ved, at anmodninger om aktindsigt ikke blot begrundes med henvisning til stk. 2. Danske Regioner frygter at begrænsningen i mulighederne for aktindsigt udvandes ved at aktindsigtsanmodninger som standard henviser til stk. 2 som begrundelse for at få udvidet mulighederne for aktindsigt i fx alle tilbud.

Danske Service vurderer at forslaget vil svække gennemsigtigheden, og finder ikke, at de i lovudkastet anførte grunde til lovændringen med tilstrækkelig vægt kan begrunde ændringen. Danske Service mener derfor, at dette ændringsforslag bør udgå.

Dansk Erhverv og Sundhed Danmark anbefaler, at bestemmelsen udgår af lovforslaget, og at den hidtidige retstilstand for så vidt angår adgangen til aktindsigt i udbudssager opretholdes. Organisationerne finder, at der under hensyntagen til offentlighedslovens overordnede samfundsmæssige formål grundlæggende kun bør foretages indskrænkninger i den offentlighedsordning, som følger af offentlighedslovens regulering, hvis der er særdeles tungtvejende hensyn, der taler for en sådan indskrænkning. Organisationerne finder ikke, at de i lovudkastet anførte grunde til indskrænkningen med tilstrækkelig vægt kan begrunde udkastets ændringsforslag. Herudover er det uklart, hvordan undtagelsesbestemmelsen i stk. 2, tilsigtes anvendt i praksis og rækkevidden af denne.

Kommentar

Formålet med den foreslåede bestemmelse er for det første at undgå, at aktindsigt til ordregivere anvendes på en måde, hvorved der er risiko for at fordreje konkurrencen. Der vil dog stadig være adgang til aktindsigt, når det sker med henblik på at kontrollere lovligheden af udbudsprocesser. Der kan eksempelvis være en risiko for, at konkurrencen fordrejes, når aktindsigt sker med det formål at få indblik i andre tilbudsgiveres tilbud og anvende disse oplysninger i fremtidige udbud. Hensigten er således, at reglerne om aktindsigt ikke anvendes til at begrænse konkurrencen til skade for ordregiverne og samtidig understøtte, at virksomhederne konkurrerer på lige vilkår. For det andet er formålet med ændringen at opnå en administrativ besparelse ved at foretage vurderingen af anmodninger om aktindsigt. Dette må dog ikke ske på bekostning af mulighederne for at foretage en effektiv kontrol til skade for et effektivt klagesystem. Lovforslaget forsøger således at ramme en fornuftig balance imellem disse to hensyn.

På baggrund hørings svarene samt lovtekniske bemærkninger fra JM indstilles det, at bestemmelsen omformuleres. For det første er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forbindelse med høringen blevet opmærksom på, at den foreslåede bestemmelse alene finder anvendelse for udbud omfattet af udbudsloven. Da det fra starten af har været intentionen, at bestemmelsen skulle finde anvendelse for alle udbud, foreslås anvendelsesområdet for bestemmelsen udvidet. For det andet har bemærkninger fra høringen og JM medført behov for at omskrive bestemmelsen, da undtagelsesmuligheden vil være vanskelig at administrere i praksis. Det foreslås, at omskrive bestemmelsen, så mest muligt materiale undtages fra aktindsigt. Dog således, at hensynet til at opretholde aktindsigt af kontrol- og samfundshensyn bevares og beskrives mere præcist.

Indstilling

Det indstilles, at det præciseres i lovforslaget, hvordan flere vindere af et gennemført udbud håndteres samt at lovforslaget medfører behov for en tidsmæssig begrænsning i adgangen til oplysninger. Herudover indstilles det, at undtagelse fra aktindsigt også omfatter udbud gennemført i henhold

til procedurer i tilbudsloven, forsyningsvirksomhedsdirektivet, forsvars- og sikkerhedsdirektivet samt koncessionsdirektivet.

3.2 Regionale og kommunale samarbejder (§ 1, nr. 2)

Bygge- Anlæg og Trækartellet (BAT) hilser det velkomment, at kommuner og regioner nu kan oprette fælles kontrolenheder og foreslår, at dette også gerne må ske i samarbejde med statslige og almene bygherrer. BAT tilføjer, at kontrol bør være et krav for ordregivere og ikke blot en mulighed.

Bygherreforeningen bemærker, at formuleringen i § 5b bør udvides så den også omfatter statslige og almene boligselskabers samarbejder om kontrol. Endvidere bør det præciseres, at samarbejderne ikke er begrænsede til at omfatte forhold vedrørende lærlinge.

IKA bemærker, at § 5b bør udvides, så det tydeliggøres, at SKI på vegne af regioner, kommuner og stat kan kontrollere overholdelse af kontraktuelle forpligtigelser.

KL bemærker, at den foreslåede adgang til tværkommunale samarbejder er for smal og at der er behov for at præcisere, at større kommuner kan hjælpe mindre kommuner med at følge op på eksempelvis arbejdsklausuler. Derudover har KL et stort ønske om, at offentligt ejede selskaber også medtages i bestemmelsen, lige som SKI også bør omfattes.

Dansk Erhverv bemærker, at ordregiver kun bør stille krav, der reelt bliver fulgt op på og derfor kan kontrolsamarbejder på tværs af regions- og kommunegrænser øge sikkerheden for levering i henhold til kontrakten.

SKI foreslår, at anvendelsesområdet for § 5b udvides til at omfatte alle ordregivere i stedet for kun kommunale og regionale ordregivere.

Kommentar

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give regionale og kommunale ordregivere en hjemmel til at etablere samarbejder med henblik på at følge op på overholdelsen af kontraktuelle forpligtelser, som leverandører har over for kommuner eller regioner i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter. Samarbejdet kan omhandle alle aspekter af kontrakt-opfølgningen, som fremgår af kontraktgrundlaget mellem regionale og kommunale ordregivere og leverandører.

Den foreslåede bestemmelse er blevet til i dialog med Indenrigs- og Boligministeriet og som resultat af denne dialog er det præciseret i lovbemærkningerne, at bestemmelsen ikke giver mulighed for via samarbejdsaftaler at etablere kontrolenheder i selvstændige juridiske enheder, i fx selskabsform.

Indstilling

Det indstilles, at bestemmelsens anvendelsesområde opretholdes uændret i lovforslaget.

3.3 Delydelsesreglen (§ 1, nr. 3)

Bygherreforeningen og IKA finder det positivt, at præciseringen implementerer nuværende praksis fra Klagenævnet for Udbud.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse opfordrer til, at det præciseres i lovteksten og/eller lovbemærkningerne, hvorvidt delydelsesreglen alene indebærer, at ordregiver kan tildele delkontrakterne uden anvendelse af procedurerne i udbudslovens afsnit II og III, men at procedurerne i afsnit IV og V potentielt skal følges. Der opfordres ligeledes til, at lovforslaget adresserer de øvrige uklarheder relateret til delydelsesreglens anvendelsesområde, herunder i forhold til rammeaftaler samt anvendelse på tværs af kontrakttyper, inklusiv hvilken tærskelværdi, der vil være gældende for delydelseskontrakten.

Kommentar

Udbudslovens afsnit IV og V regulerer indgåelse af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af udbudslovens afsnit II og III. Det er med andre ord en regulering af de vare- og tjenesteydelseskontrakter, der ikke er omfattet af EU's udbudsdirektiv, enten fordi deres anslåede værdi er under EU's tærskelværdier eller fordi de er undtaget fra direktivets anvendelsesområde. Kontrakter der er tildelt med hjemmel i § 8, stk. 2, er netop undtaget fra udbudslovens afsnit II og III, og vil derfor være omfattet af udbudslovens afsnit IV eller V, hvis der er tale om vare- eller tjenesteydelsesaftaler, afhængig af om kontrakterne vurderes at have klar grænseoverskridende interesse eller ej.

Formålet med ændringen i § 8, stk. 2, er at skabe øget klarhed om, hvornår en ordregiver kan anvende delydelsesreglen i henhold til anvendelsesområdet fortolket af Klagenævnet for Udbud. Klagenævnet for Udbud har ikke udtalt sig om mulighederne for at anvende delydelsesreglen i forhold til rammeaftaler, hvorfor det ikke er inkluderet i den foreslåede bestemmelse.

Indstilling

Det indstilles, at det præciseres i lovbemærkningerne, at udbudslovens afsnit IV og V finder anvendelse for offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, der med hjemmel i udbudslovens § 8, stk. 2, er undtaget fra reglerne i udbudslovens afsnit II og III.

3.4 Blandede kontrakter (§ 1, nr. 4-8)

Bygherreforeningen og SMVdanmark bemærker, at lovteksten vedrørende nr. 8 er svært læselig, og opfordrer til, at denne omformuleres til et mere forståeligt sprog.

Bygherreforeningen bemærker desuden, at det forekommer usikkert, om der med de valgte formuleringer indføres en utilsigtet skærpelse af annonceringspligten ved blandede kontrakter.

IKA og Danske Regioner vurderer, at der med den nye § 26, stk. 5, 2.pkt., er tale om en skærpelse af annonceringspligten i forhold til den gældende bestemmelse, og bemærker, at denne pligt vil være yderst tung for ordregiver at løfte, ikke kun i relation til annoncering, men også i medfør af pligten til at foretage en vurdering af grænseoverskridende interesse for samtlige indkøb af varer og tjenesteydelser, som indkøbes sammen med en bygge- og anlægsopgave.

Danske Regioner bemærker, at der ikke er behov for ændringen, og at denne alene vil øge transaktionsomkostningerne for ordregiverne og indsnævre tilbudslovens anvendelsesområde unødigt.

KL efterspørger vejledning i, hvornår en kontrakt har grænseoverskridende interesse. KL gør opmærksom på, at præciseringen medfører ekstra transaktionsomkostninger og opfordrer til, at det bør være hele eller i hvert fald store dele af kontrakten, der skal have en konkret grænseoverskridende interesse, før den bør behandles som med grænseoverskridende interesse.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse bemærker, at det er uklart, hvilket anvendelsesområde tilbudsloven er tiltænkt reelt at have for blandede kontrakter, der indeholder ydelser omfattet af udbudslovens afsnit IV og tilbudsloven. Der opfordres til, at bestemmelsens ordlyd præciseres, og/eller at lovbemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8, forsynes med fyldestgørende fortolkningsbidrag i relation til § 26, stk. 5, 2. pkt., herunder ønskes især en præcisering af, hvad der nærmere bør forstås ved ”kontrakten objektivt kan adskilles”.

Kommentar

For kontrakter der ikke er omfattet af udbudslovens afsnit II eller III er ordregivere forpligtede til at sikre en passende grad af offentlighed når kontrakten har klar grænseoverskridende interesse. Det følger af fast retspraksis fra EU-Domstolen. For at vurdere om man er omfattet af forpligtelsen, er man derfor nødt til at tage stilling til, om den pågældende kontrakt har en sådan klar grænseoverskridende interesse. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har offentliggjort vejledning om denne vurdering, både i den generelle vejledning til udbudsreglerne og i en specifik vejledning med titlen ”Sådan vurderer du ”klar grænseoverskridende interesse”.

De foreslåede bestemmelser om blandede kontrakter har blot til formål at præcisere, hvad der gælder i tilfælde af kontrakter med blandede ydelser og er således ikke et udtryk for en skærpelse af pligten til annoncering i udbudslovens afsnit IV.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.5 Fleksible udbudsprocedurer (§ 1, nr. 9-13)

Bygherreforeningen anser § 1, nr. 10-13 som en klar forbedring. Især § 1, nr. 12 fremhæves som en vigtig forbedring. Bygherreforeningen bemærker dog, at der er behov for præcisering af, hvad der kan ændres i forbindelse med gennemførelse af konkurrencepræget dialog, jf. lovforslagets § 1, nr. 13.

SMVdanmark støtter lovforslagets § 1, nr. 10 og 13, der henholdsvis øger adgangen til udbud med forhandling og tydeliggør forskellen mellem konkurrencepræget dialog og udbud med forhandling. Dansk Erhverv kan kun støtte lovforslagets § 1, nr. 12, hvis der indføres fuld åbenhed omkring, hvor mange tilbudsgivere der udvælges og på baggrund af hvilke kriterier udvælgelsen sker.

Bygningsstyrelsen støtter lovforslagets § 1, nr. 12, men foreslår at indsætte krav i bestemmelsen om, at ordregiver på forhånd skal oplyse, hvornår et indledende tilbud vurderes så ukonkurrencedygtigt, at det ikke udvælges til forhandling.

Vejdirektoratet er positivt stillet over for lovforslagets § 1, nr. 13, men finder det uklart om forslaget indebærer adgang til at ændre i mindstekrav og kriterier for tildeling i konkurrencepræget dialog.

Dansk IT støtter mulighederne for øget adgang til at overgå til udbud med forhandling og en generel udvidelse af adgangen til at benytte udbudsformen.

IKA hilser udvidelse af adgangen til konkurrencepræget dialog og udbud med forhandling velkommen, men ønsker det præciseret om simple varekøb via rammeaftale, der involverer tusindvis af varelinjer giver mulighed for at anvende procedureformerne. Herudover finder IKA det positivt, at der indføres mulighed for at udvælge forhandlingsparter på baggrund af det første indledende tilbud, men at det bør præciseres efter hvilke kriterier denne udvælgelse skal ske. Det bør herudover præciseres om en beslutning om en sådan udvælgelse kan påklages og i givet fald efter hvilke frister. IKA hilser herudover § 1, nr. 13 velkommen.

Danske Service støtter lovforslagets § 1, nr. 9-12.

DI støtter lovforslagets § 1, nr. 9 og anfører, at det vil bidrage til større fleksibilitet og forhåbentlig skabe mere innovation i udbud. DI anerkender også, at § 1, nr. 10 kan bidrage til færre annullerede udbud, men betragter forslaget mere som et lovteknisk justering som følge af begrænsningerne i

adgangen til at foretage ændringer af offentliggjorte udbudsmaterialer. DI er til gengæld meget positive over for lovforslagets § 1, nr. 13, der har stort potentiale for, at flere ordregivere vil vælge konkurrencepræget dialog frem for udbud med forhandling. Dette vil medvirke til at fremme innovation samt reducere antallet af annullerede udbud.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) og Danske Arkitektvirksomheder (Danske Ark) tager positivt imod lovforslagets § 1, nr. 12.

Danmarks Almene Boliger (BL) tager positivt imod lovforslagets § 1, nr. 9-13, men bemærker, at det ikke fremgår, hvilke krav udvælgelse af forhandlingsparter er underlagt. BL bemærker i øvrigt, at det ville være ønskværdigt med en nærmere beskrivelse af, hvad der udgør ”standardbyggerier” og at mulighederne for at ændre i mindstekrav burde være de samme for henholdsvis konkurrencepræget dialog og udbud med forhandling henset til, at adgangen til disse procedurer er de samme.

KL bemærker, at den øgede klarhed og adgang til at overgå til de fleksible udbudsformer i lovforslagets § 1, nr. 9-11 er meget positivt og vil reducere transaktionsomkostninger. KL bemærker også, at § 1, nr. 13 bør lempes yderligere således at det fremgår af lovteksten, at alle krav der ikke er grundlæggende elementer kan ændres.

Dansk Erhverv (DE) hilser den øgede fleksibilitet, som lovforslagets § 1, nr. 9-12 medfører, velkommen og anfører, at det kan have en positiv effekt på transaktionsomkostningerne. Derimod støtter DE ikke lovforslagets § 1, nr. 13, fordi det efter DE’s opfattelse medfører hjemmel til at foretage ændringer af grundlæggende elementer.

SKI bemærker til lovforslagets § 1, nr. 9, at det er for vidtgående i lovbemærkningerne at konstatere, at udbud af standardbygninger, tjenesteydelser eller –varer ikke generelt giver adgang til udbud med forhandling. Herudover bemærker SKI, at formuleringen af § 1, nr. 9 lægger for meget vægt på karakteren af den udbudte ydelse i stedet for ordregivers behov og at dette står i kontrast med formuleringerne i de gældende bestemmelser om adgangen til de fleksible udbudsprocedurer i udbudsloven.

Advokatsamfundet og Danske Advokater bemærker, at § 1, nr. 10 medfører en uhensigtsmæssig sontring mellem formelle og indholdsmæssige mangler i tilbuddene. Adgangen til i øget omfang at overgå til udbud med forhandling som alternativ til et helt nyt genudbud er dog fornuftigt. I forhold til § 1, nr. 13 bemærker Advokatsamfundet og Danske Advokater, at det er positivt, at der indføres adgang til at ændre mindstekrav samt kriterier for tildeling i konkurrencepræget dialog og at denne mulighed bør indføres generelt i udbudsloven. Advokatsamfundet og Danske Advokater bemærker dog, at mulighederne herfor bør præciseres i lovbemærkninger.

TEKNIQ Arbejdsgiverne opfordrer til, at § 1, nr. 10 udgår af lovforslaget da den stiller ordregiverne i en uklar position inden afgivelse af tilbud.

Danske Regioner foreslår, at der indføres praktiske eksempler i lovbemærkningerne på, hvilke situationer § 1, nr. 9 finder anvendelse på.

Sundhed Danmark finder det hensigtsmæssigt, at der åbnes op for, at ordregiver kan ændre grundlæggende elementer. Dog påpeger Sundhed Danmark bekymring over manglende gennemsigtighed om, hvad der udgør grundlæggende elementer og foreslår en præcisering heraf i lovbemærkningerne.

Fagbevægelsens Hovedorganisation bemærker, at der er behov for at specificere eller eksemplificere, hvad der menes med ”standardbygninger, standardtjenesteydelser eller –varer” i bemærkningerne til § 1, nr. 9.

Kommentar

Efter gældende ret er der forbud imod ændring af mindstekrav og kriterier for tildeling i forbindelse med gennemførelsen af udbud med forhandling og konkurrencepræget dialog, jf. udbudslovens §§ 66, stk. 2, 70, stk. 2 og 72, stk. 3. Lovforslagets § 1, nr. 13 indebærer, at forbuddet mod ændring af mindstekrav og kriterier for tildeling ifm. konkurrencepræget dialog, jf. §§ 70, stk. 2 og 72, stk. 3, udgår. Herefter vil der i disse bestemmelser alene være forbud imod ændring af grundlæggende elementer. Det medfører imidlertid ikke hjemmel til at ændre i mindstekrav og kriterier for tildeling, men alene, at mindstekrav eller kriterier for tildeling kun må ændres, hvis de ikke udgør et grundlæggende element.

I henhold til bemærkningerne til udbudslovens § 61, kan udbud med forhandling f.eks. anvendes, når der kræves en tilpasning af allerede tilgængelige løsninger, jf. § 24, nr. 2, designindsats eller i forbindelse med komplekse indkøb såsom avancerede produkter, intellektuelle tjenesteydelser, f.eks. visse former for konsulent-, arkitekt- eller ingeniørvirksomhed, eller it-projekter. § 24, nr. 2 definerer en allerede tilgængelig løsning som en løsning, som allerede findes på markedet, og som ikke kræver tilpasning for at opfylde en ordregivers behov. Det fremgår således tydeligt, at adgangen til udbud med forhandling ikke kun handler om ordregiverens behov, i modsætning til det af SKI anførte, men om samspillet imellem ordregiverens behov og det der allerede er tilgængeligt på markedet.

Det er også i lyset heraf, at bemærkningerne til lovforslaget henviser til standardbygninger, -tjenesteydelser eller –varer. Det fremgår af betragtning 43 til udbudsdirektivet, at de situationer, hvor det er tiltænkt at give øget adgang til forhandling i gennemførelsen af udbudsprocedurer netop er arbejder, hvor der ikke er tale om standardbygninger eller hvor arbejdet omfatter design eller innovative løsninger. I betragtning 45 til udbudsdi-

reklivet fremgår det endvidere, at forhandlingerne bør sigte mod at forbedre tilbuddene, så de ordregivende myndigheder får mulighed for at indkøbe bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser, der er fuldstændigt tilpasset deres særlige behov.

I forhold til lovforslagets § 1, nr. 12 har flere høringsparter efterspurgt en præcisering af, hvordan og på hvilke vilkår tilbudsgiverne udvælges til at deltage i forhandlingerne. Det er hensigten, at denne udvælgelse skal ske efter reglerne i § 66, stk. 3. Denne bestemmelse giver mulighed for at begrænse antallet af tilbud, der skal forhandles ved opdeling af forhandlingen i flere successive faser. Udvalget skal således ske på grundlag af de kriterier for tildeling, der er fastlagt i udbudsbekendtgørelsen eller i det øvrige udbudsmateriale. Det er således ikke tanken, at ordregiver fastsætter en nedre grænse for, hvor konkurrencedygtigt et tilbud skal være for at kunne deltage i forhandlingerne, men derimod at ordregiver får mulighed for at reducere antallet af tilbudsgivere, som der forhandles med af hensyn til transaktionsomkostninger.

Indstilling

Det indstilles, at det præciseres i bemærkningerne til § 1, nr. 12, hvordan udvælgelsen af tilbudsgivere skal ske, når ordregiver vælger at udnytte denne mulighed på baggrund af det indledende tilbud.

3.6 Udelukkelse af virksomheder i skattely (§ 1, nr. 16)

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) ser positivt på forslaget, men betvivler effekten heraf. FH foreslår, at en strammere definition af skattely anvendes, og anbefaler derudover, at der indføres flere obligatoriske udelukkelsesgrunde.

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BAT) er ikke imod forslaget, men vurderer, at det har meget begrænset betydning i bygge- og anlægsbranchen.

Administrations- og Servicestyrelsen støtter forslaget, men opfordrer til, at man i forbindelse med implementering af bestemmelsen sørger for, at der altid er en entydig og opdateret liste tilgængelig over de lande, som konkret er omfattet af udelukkelsesgrunden.

Bygherreforeningen støtter forslaget, men bemærker, at det kan være vanskeligt at administrere reglen grundet forståelsen af begrebet ”etableret”. Derudover bemærkes, at der mangler afklaring i forhold relevante lande, og hvor ordregiverne konkret skal orientere sig i forhold til opdaterede lister, som angiver disse.

Bygningsstyrelsen støtter forslaget, men opfordrer til, at bestemmelsens anvendelsesområde præciseres og tydeliggøres yderligere, herunder i forhold til, hvornår en virksomhed anses som "*etableret i et land optaget på den gældende EU-liste over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner*".

DSB og Energistyrelsen anbefaler, at der eksplicit tages stilling til, om bestemmelsen også omfatter udbud gennemført efter henholdsvis forsyningsvirksomhedsdirektivet og koncessionsdirektivet.

IKA bemærker, at den nye bestemmelse bør indsættes som §135 a, således at bestemmelsen er en del af de obligatoriske udelukkelsesgrunde. IKA bemærker desuden, at det er uklart, hvordan "etableret i" skal fortolkes og ønsker nærmere vejledning herom. Endeligt finder IKA det uklart, om adgangen til self-cleaning også gælder denne nye obligatoriske udelukkelsesgrund.

DI støtter forslaget, men vurderer, at det kræver præcisering og tydeliggørelse af, hvad der omfattes af begrebet "etableret". DI opfordrer til, at det præciseres, at koncernforbundne selskaber etableret i et af de omhandlede lande af forretningsmæssige grunde, ikke skal føre til udelukkelse af koncernforbundne selskaber fra udbud. DI opfordrer ligeledes til, at det præciseres, hvorvidt forslaget tillige vil finde anvendelse i forhold til underleverandører.

Dansk Erhverv finder den foreslåede ordning hensigtsmæssig, og understreger vigtigheden af, at det er EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner, der danner grundlag for udelukkelsen.

Oxfam IBIS finder både formålet bag bestemmelsen og den større juridiske klarhed omkring skattekrav positivt. Oxfam udtrykker dog bekymring for, om skattelykravet vil leve op til sit erklærede formål om at undgå at skattekroner ender i skattely, og fremsætter følgende anbefalinger: udvidelse og styrkelse af skattelykravet, så denne ligeledes omfatter både flere lande og hele koncernen bag det bydende selskab, indførelse af krav om åbenhed over reelle ejere blandt leverandører, og indførelse af krav om åbenhed, der skal sikre leverandørernes integritet ift. skat.

SKI ser positivt på den måde, hvorpå den foreslåede lovbestemmelse er formuleret herunder særligt i relation til det fastsatte etableringskrav, og finder, at bestemmelsen er både praktisk implementer- og kontrollerbar. SKI bemærker dog, at lovbemærkningernes formulering omkring bekæmpelse af *aggressiv skattepraksis* kan medføre uklarhed, da offentlige ordregivere i udgangspunktet ikke har hjemmel til at vurdere forskellen på lovlig og effektiv skatteoptimering og skattesvig. SKI foreslår derfor at der i lovbemærkningerne skabes klarhed omkring udelukkelsesgrundens udstrækning, rækkevidde og de forpligtelser, der påhviler ordregiver.

Danske Regioner ønsker en uddybning af, hvordan forskellige selskabskonstruktioner er tænkt ind i lovgivningen, og savner en nærmere definition af, hvad det betyder, at virksomheden ”er etableret” i et af de omhandlede lande.

Kredsløb bemærker, at der i udbudsloven ikke er nogen § 135, stk. 6, som der henvises til i lovforslagets nr. 16.

Kommentar

Formålet med den foreslåede ændring er at bekæmpe aggressiv skattepraksis og skattesvig. Virksomheder, der er etableret i skattely, skal kunne fravælges i forbindelse med offentlige udbud for at undgå, at skattekroner ender i skattely. Det fremgår af selve ordlyden af den foreslåede bestemmelse, at den kun gælder for virksomheder etableret i et land, der er optaget på den gældende EU-liste over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner og ikke har tiltrådt WTO's Government Procurement Agreement eller øvrige handelsaftaler, der forpligter Danmark til at åbne markedet for offentlige kontrakter for tilbudsgivere etableret i det pågældende land. Bestemmelsen omfatter derfor eksempelvis ikke virksomheder i EU, der har forbindelser, som eksempelvis samarbejdsaftaler, ejerskabsforhold mv., til sådanne virksomheder.

Bestemmelsen foreslås indsat efter overskriften ”Obligatoriske udelukkelsesgrunde”, men før § 135. Bestemmelsen vil således høre til blandt de obligatoriske udelukkelsesgrunde. Baggrunden for den foreslåede bestemmelses placering i udbudsloven er, at bestemmelsen påtænkes indført som en del af de obligatoriske udelukkelsesgrunde, men uden adgang til self-cleaning. Bestemmelserne om self-cleaning finder anvendelse på situationer omfattet af udbudslovens §§ 135-137, jf. § 138, stk. 1 samt stk. 3, nr. 1.

Forslaget vil blive fulgt op af vejledning fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om anvendelsen af udelukkelsesgrunden.

Indstilling

Det indstilles, at det præciseres i lovforslaget, hvilke krav der skal være opfyldt for at en virksomhed kan anses for at være etableret i et skattelyland.

3.7 Udelukkelse på baggrund af alvorlige forsømmelser (§ 1, nr. 17-20)

Dansk Erhverv tilslutter sig ændringen.

Bygherreforeningen hilser skærpelsen velkommen. Bygherreforeningen støtter ligeledes op om, at udelukkelsesgrunden har et bredt anvendelsesområde.

Danmarks Almene Boliger (BL), og Kommunernes Landsforening (KL) bakker op om intentionen med bestemmelsen.

Midttrafik anser det for et kærkomment forslag. Midttrafik bemærker herunder, at det særligt er positivt, at lovforslagets gennemførelse vil indebære, at økonomiske aktører kan blive udelukket i 5 år i stedet for 2 år på baggrund af overtrædelser af den nye obligatoriske udelukkelsesgrund.

Forsvarsministeriet Materiel- og Indkøbsstyrelsen (FMI), Energistyrelsen, Danske Regioner og Dansk Industri (DI) opfordrer derimod til, at udelukkelsesgrunden forbliver frivillig at anvende.

SMVdanmark er bekymret over, at man gør en uklar udelukkelsesgrund til obligatorisk. SMVdanmark bemærker desuden, at det er uklart, om en virksomhed kan benytte sig af self-cleaning i forbindelse med den nye obligatoriske udelukkelsesgrund.

Dansk Industri bemærker, at det er uklart om bestemmelsen vil blive omfattet af udelukkelsesperioden for de frivillige udelukkelsesgrunde eller for de obligatoriske udelukkelsesgrunde.

TEKNIQ Arbejdsgiverne forstår ændringen således, at der foreslås en udelukkelsesperiode på 5 år for den nye obligatoriske udelukkelsesgrund. TEKNIQ Arbejdsgiverne finder det dog tvivlsomt, om der er hjemmel til at forlænge udelukkelsesperioden ved at gøre bestemmelsen obligatorisk.

SMVdanmark, Kommunernes Landsforening (KL), Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) bemærker, at det er uklart, hvilke forsømmelser, som vil være omfattet af bestemmelsen.

Vejdirektoratet bemærker, at det er uklart, hvilken dokumentation, som er tilstrækkelig til at påvise tilbudsgiverens forsømmelser.

Vejdirektoratet og Dansk IT opfordrer til, at det klarere defineres, hvordan bestemmelsens indhold skal fortolkes, hvordan ændringen påvirker ordregiverens undersøgelsespligt, samt at det klarere beskrives, hvilken dokumentation som ordregiver kan indhente til brug for at påvise, at en ansøger eller tilbudsgiver er omfattet af udelukkelsesgrunden.

Bygherreforeningen bemærker, at en række frivillige udelukkelsesgrunde *de facto* vil blive obligatoriske udelukkelsesgrunde, da de i udgangspunktet vil være forsømmelser, som sår tvivl om tilbudsgivers integritet.

Finans Danmark ser risiko for, at bestemmelsens potentielt brede anvendelsesområde kan lede til en ikke proportional anvendelse af udelukkelsesgrunden i praksis. Finans Danmark vurderer, at bestemmelsen umiddelbart egner sig bedre til fortsat at være frivillig. Alternativt bør det overvejes, hvordan det sikres, at den anvendes proportionalt.

Dansk Industri, Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) vurderer, at ordregiverens enorme fortolkningsrum vil lede til uklar praksis og risikere at gå ud over retssikkerheden for ansøgere og tilbudsgivere. Dansk Industri frygter, at bestemmelsen vil lede til et stigende antal sager, hvor virksomheder bliver udelukket på baggrund af usaglige politiske grunde. Dansk Industri mener på den baggrund, at det bør fremhæves, at ordregivere fortsat vil være økonomisk ansvarlige for konsekvenserne af fejlagtige afgørelser. Danske Arkitektvirksomheder og FRI anbefaler, at bestemmelsen skal være betinget af en strafferetlig sanktion for at sikre overholdelse af proportionalitetsprincippet.

Dansk Industri påpeger, at de retssikkerhedsmæssige garantier i direktivet og proportionalitetsprincippet er vigtige at overveje, når en frivillig udelukkelsesgrund gøres obligatorisk.

Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) bemærker, at tvivl efter bestemmelsen fremover vil være tilstrækkeligt og afgørende for udelukkelse, da der ikke stilles krav om endelig dom eller bødeforlæg, hvilket anses for at være problematisk for en obligatorisk udelukkelsesgrund. SKI fremhæver hertil, at udbudslovsudvalget i sin tid lagde vægt på, at de obligatoriske udelukkelsesgrunde hovedsageligt skulle være objektivt konstaterbare og ikke indebære et bredt skøn for ordregiver. SKI påpeger, at der er risiko for, at der opstår tilfælde, hvor ens forhold behandles forskelligt, hvilket kan medføre flere klager, usikkerhed, manglende gennemsigtighed og øgede transaktionsomkostninger.

Bygherreforeningen, Kommunernes Landsforening (KL) og Danmarks Almene Boliger (BL) bemærker, at det virker uklart, hvordan ordregiver skal orientere sig om, hvem der har begået forsømmelser, som sår tvivl om deres integritet. Bygherreforeningen opfordrer i den forbindelse til, at der indføres en loyalitetspligt for tilbudsgiverne, således de forpligtes til at redegøre for tvivl om deres integritet ved ansøgning eller tilbudsafgivning. KL bemærker, at bestemmelsen uklarhed indebærer, at den i bedste fald ingen effekt vil have og i værste fald vil medføre øget bureaukrati.

DSB bemærker, at ordregiver, ved at have bevisbyrden for at dokumentere, at en ansøger eller tilbudsgiver har begået alvorlige forsømmelser, vil blive pålagt en vanskelig vurdering, hvor det i mange tilfælde ikke vil være muligt at fremskaffe den tilstrækkelige dokumentation.

DSB, Energistyrelsen og Forsvarsministeriet Materiel- og Indkøbsstyrelsen (FMI) bemærker, at man ved at ændre udelukkelsesgrunden til obligatorisk vil forpligte ordregiver til i alle tilfælde at foretage en undersøgelse og vurdering af, om tidligere forsømmelser kan dokumenteres og kan medføre udelukkelse. DSB Energistyrelsen og FMI påpeger, at dette vil påføre ordregiver en betydelig administrativ byrde.

Danmarks Almene Boliger (BL) bemærker, at det ikke fremgår, om ordregiver vil blive forpligtet til selvstændigt at tage initiativ til at undersøge om tilbudsgiverne potentielt kunne være omfattet af udelukkelsesgrunden.

Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) bemærker, at det bør fremgå klart, at ændringen ikke ændrer på rækkevidden og omfanget af ordregivers undersøgelsespligt.

IKA og Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) påpeger, at det ikke kan udelukkes, at der i visse markeder vil være risiko for, at tilbudsgivere angiver hinanden, hvilket kan udløse ordregivers undersøgelsespligt.

Dansk Regioner bemærker, at markedet under særlige omstændigheder kan være i en situation, hvor en obligatorisk anvendelse af udelukkelsesgrunden kan føre til en uønsket konkurrencebegrænsning. Danske Regioner bemærker desuden, at det er de regionale erfaringer, at udelukkelsesgrunden ikke egner sig som en obligatorisk udelukkelsesgrund.

Bygherreforeningen foreslår, at der oprettes en platform for erfaringsudveksling, hvor ordregivere kan dele erfaring om leverandører, som har overtrådt udbudsreglerne.

SMVdanmark, Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) og Kommunernes Landsforening (KL) opfordrer til, at der udarbejdes en vejledning til bestemmelsen, om bestemmelsens indhold og anvendelsen af bestemmelsen.

Kommentar

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at forpligte ordregiver til at udelukke en ansøger eller tilbudsgiver fra deltagelse i en udbudsprocedure, når ordregiveren kan påvise, at ansøgeren eller tilbudsgiveren i forbindelse med udøvelsen af sit erhverv har begået alvorlige forsømmelser, der sår tvivl om ansøgerens eller tilbudsgiverens integritet. Det er ikke hensigten med lovforslaget at indføre nogen undersøgelsespligt i forbin-

delse med udelukkelsesgrunden. Det er heller ikke hensigten med lovforslaget at ændre udelukkelsesperioden for den pågældende udelukkelsesgrund.

Indstilling

Det indstilles, at det præciseres i lovforslaget, at det ikke er hensigten at indføre en undersøgelsespligt for ordregiver og at udelukkelsesperioden i forhold til udelukkelse som følge af alvorlige forsømmelser er 3 år.

3.8 Self-cleaning (§ 1, nr. 21)

Økonomistyrelsen ser positivt på forslaget, men bemærker, at det er afgørende at sagsbehandlingstiden holdes på et minimum for at undgå en unødigt forsinkelse af ordregivers udbudsforretning. Det anbefales, at der findes en pragmatisk løsning, som tager højde for, at kompleksiteten af pålidelighedsvurderingen kan variere.

Danske Regioner bakker op om etableringen af en enhed for pålidelighedsvurderinger, men foreslår, at det bliver frivilligt for ordregiverne at indhente en vejledende udtalelse, da kompleksiteten af pålidelighedsvurderingen kan variere, og at indhentning af en sådan udtalelse vil udgøre en unødigt forsinkelse af ordregivers udbudsforretning i simple sager. Alternativt foreslås, at der tilbydes en slags ”fast-track”-løsning, der kan sikre hurtig behandling af simple forhold. Danske Regioner anbefaler ligeledes, at enheden kan bistå ordregivere med at efterprøve udenlandske certifikaters indhold samt øvrig dokumentation fra udenlandske tilbudsgivere, herunder dokumentation angivet i eCertis.

Fagbevægelsens Hovedorganisation finder forslaget nyttigt, men bemærker, at der er behov for yderligere præcisering af, hvilken information Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal indhente og basere sin dokumentation på.

Administrations- og Servicestyrelsen anerkender formålet bag, men forudser store praktiske udfordringer med løsningen, medmindre den suppleres med en lovbestemt kort frist for udtalelsen. Administrations- og Servicestyrelsen bemærker desuden, at ordningen alternativt kan gøres frivillig, og opfordrer til at de vejledende udtalelser offentliggøres (evt. i anonymiseret form), så ordregivere og tilbudsgivere løbende kan danne sig et indtryk af, hvad praksis er på området.

Bygherreforeningen støtter forslaget, men udtrykker bekymring for at sagsbehandlingstiden bliver et forsinkende led i udbudsprocessen. Bygherreforeningen anbefaler derfor, at det bliver muligt at indhente den vejledende udtalelse tidligt i processen, og at det bliver frivilligt for ordregiver at indhente en vejledende udtalelse. Bygherreforeningen mener desuden, at enheden ud over at foretage pålidelighedsvurderinger også skal tage

imod indberetninger fra ordregivere vedrørende tilbudsgivere, som har lavet alvorlige forsømmelser samt etablere og vedligeholde et register, som kan sikre gennemsigtighed i markedet vedrørende ”brodne kar”.

SMVdanmark ser positivt på forslaget, men argumenterer for, at udtalelsen fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal være bindende, så de enkelte ordregivere ikke skal foretage deres egne vurderinger, hvorved der kan opnås en ensretning af vurderingerne. SMVdanmark bemærker desuden, at sagsbehandlingstiden skal være meget kort, da hele udbudsprocessen sættes i bero.

Dansk IT støtter forslaget og hensynet bag, men vil anbefale, at anvendelsen af enheden gøres frivillig for ordregivere, således at den i mindst muligt omfang får karakter af endnu et administrativt processkridt, som ordregivere skal tage hensyn til. Dansk IT foreslår desuden, at enhedens arbejde underlægges en kort frist, så forsinkelser i udbudsprocessen kan undgås.

Danske Advokater og Advokatrådet billiger som udgangspunkt, at den komplekse pålidelighedsvurdering foretages af ét organ, som opnår kompetencer og erfaring inden for området, men bemærker, at lovforslaget ikke giver nogen oplysninger om en eventuel prøvelse af ordregiverens beslutning. Det anbefales at oplysninger herom indskrives i bestemmelsen og/eller i lovbemærkningerne hertil. Der opfordres desuden til, at der indføres en kort sagsbehandlingsfrist, da den vejledende udtalelse ligger uden for ordregivers kontrol og kan forlænge udbudsprocessen.

DI er grundlæggende positiv over for forslaget, men vurderer, at det er problematisk, at der lægges op til, at vurderingen ikke er bindende. DI bemærker desuden, at der mangler tydelighed og afklaring omkring de praktiske rammer for processen og rekursadgangen.

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører udtrykker bekymring for, om den foreslåede ordning vil skabe en flaskehals, da udbudsforretninger ofte opererer med korte frister. Organisationerne opfordrer til, at der sikres en hurtig sagsbehandling og eventuelt en slags ”fast-track”-løsning.

Danmarks Almene Boliger (BL) ser positivt på forslaget, men undres over, at der er pligt til at indhente en udtalelse, når denne alene er vejledende. BL udtrykker bekymring for, at den foreslåede ordning vil skabe en flaskehals, og foreslår, at bestemmelsen ændres, således at det alene er en mulighed ordregiver kan benytte og ikke en pligt.

Energistyrelsen (ENS) er uenig i, at den foreslåede ordning vil medføre administrative besparelser, herunder særligt fordi vurderingen vil være valgfri for ordregiver at antage, således at ordregiver derved fortsat skal

foretage sin egen vurdering. ENS anbefaler, at forslaget ikke gennemføres som en obligatorisk ordning, men i stedet som en valgfri ordning.

KL er positive over for forslaget, men havde gerne set, at udtalelsen var bindende. KL foreslår desuden, at der tilbydes en slags ”fast-track”-løsning, der kan sikre hurtig behandling af simple forhold.

Dansk Erhverv (DE) finder det overordnede formål omkring større sikkerhed i pålidelighedsvurderingerne hensigtsmæssigt, men betvivler hensigtsmæssigheden i, at varetagelsen heraf sker ved etablering af en ny enhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. DE anbefaler i stedet, at alle spørgsmål vedrørende ordregivernes bedømmelse af tilbudsgivernes self-cleaning varetages af Klagenævnet for Udbud med en særskilt kort frist.

SKI finder det i udgangspunktet positivt, at der indføres et vejledende organ til centralisering af pålidelighedsvurderingen, men udtrykker bekymring over tidspunktet, hvorpå den vejledende udtalelse skal indhentes på. SKI bemærker desuden, at lovforslaget ikke adresserer forslagets konstruktion i relation til miniudbudssituationer, hvor det er den samme leverandør og samme dokumentation, som ville skulle fremsendes, behandles og vurderes igen og igen. SKI anbefaler, at der skabes mulighed for, at den vejledende udtalelse kan indhentes tidligt i udbudsprocessen, så sagsbehandlingstiden ikke forlænger tidsplanen, og at det bliver muligt at genanvende pålidelighedsvurderingen i relation til miniudbud. SKI foreslår desuden, at indhentelse af udtalelsen gøres frivillig eller at kravet knyttes til nogle specifikke udelukkelsesgrunde, så ordregivere i simple sager selv kan forestå pålidelighedsvurderingen. Endelig anbefaler SKI, at der indføres en bestemmelse, der tillader ordregivere at fortsætte udbudsprocessen og gennemføre tildelingen, såfremt den vejledende udtalelse ikke er fremsendt inden for en given tid. Alternativt, at der udformes en undtagelse til kravet om indhentning af en vejledende udtalelse, som kan finde anvendelse, når der er saglige grunde herfor.

Kredsløb finder det u hensigtsmæssigt, at ordregiver er forpligtet til at indhente den vejledende udtalelse og foreslår, at det i stedet bliver frivilligt. Kredsløb bemærker desuden, at det ikke fremgår, hvad konsekvensen er for ikke at indhente en vejledende udtalelse, og om tilbudsgiver kan klage over ordregivers beslutning og i så fald hvortil.

Trafikselskaberne anbefaler, at det ikke bliver obligatorisk at indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, men at det udelukkende bliver en mulighed, som ordregivere kan benytte sig af i særligt komplicerede tilfælde.

Bygningsstyrelsen støtter ikke den foreslåede ændring henset til det negative tidsmæssige aspekt det kan få for en igangværende udbudsproces.

Bygningsstyrelsen opfordrer til at bestemmelsen ikke medfører en pligt for ordregiver til at indhente en vejledende udtalelse, men alene er en mulighed i tvivlstilfælde, og påpeger, at formålet med ændringen fortsat kan opnås herved.

Banedanmark finder ikke forslaget oplagt, og bemærker, at udtalelsen alene er vejledende, og derfor ikke vil medføre lavere transaktionsomkostninger som anført i bemærkningerne til bestemmelsen. Banedanmark opfordrer til, at det i stedet for en pligt bliver en mulighed for ordregiver at indhente en vejledende udtalelse, og til at der fastsættes en svarfrist for afgivelse af den vejledende udtalelse. Desuden opfordres der til, at det tydeliggøres, hvorvidt ordregivere er forpligtet til at følge de vejledende udtalelser.

DSB finder, at forslaget fremstår som en overimplementering af udbudsreglerne i Danmark, og bemærker, at der er risiko for, at høringsprocessen vil betyde en forlængelse af den konkrete udbudsproces, som vil medføre en yderligere administrativ arbejdsbyrde frem for en administrativ besparelse.

Sund & Bælt mener, at når udtalelsen alene er vejledende, bør det være frivilligt, om man som ordregiver ønsker at indhente denne. Det bemærkes, at det er uhensigtsmæssigt, at der ikke er fastsat frister for afgivelsen af udtalelsen, og det anbefales, at der fastsættes en klar og kort frist for afgivelsen af den vejledende udtalelse.

Vejdirektoratet bemærker, at de kun sjældent har oplevet vanskeligheder ved at foretage vurderingen af en leverandørs self-cleaning, og at forslaget derfor forekommer unødvendigt tids- og omkostningstungt, men at enheden kunne være en god støtte, hvis det bliver et tilbud frem for et krav. Vejdirektoratet foreslår at der fastsættes en relativ kort frist for udtalelsen, såfremt inddragelsen af enheden bliver et krav.

FMI vurderer, at forslaget vil medføre en risiko for forsinkelse af udbudsprocesserne, og at den ”dobbelte” vurdering fra både Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og de enkelte ordregivere er unødigt ressourcetung og kan risikere at medføre to forskellige vurderinger. FMI anbefaler at forslaget udgår, eller at der som minimum indskrives en frist for afgivelsen af den vejledende udtalelse.

IKA foreslår, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen stiller en ”bank” med vejledende udtalelser til rådighed, som ordregiver kan benytte til vurdering af en økonomisk aktør pålidelighed. Hvis en pålidelighedsvurdering ikke allerede er tilgængelig i ”banken”, foretager Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en førstegangsvurdering med tilhørende vejledende udtalelse, som lægges i ”banken”.

Kommentar

Det fremgår af udbudslovens § 138, stk. 1, at en ordregiver ikke kan udelukke en ansøger eller en tilbudsgiver, der har fremlagt tilstrækkelig dokumentation for, at ansøgeren eller tilbudsgiveren er pålidelig, selv om den pågældende er omfattet af en eller flere af udelukkelsesgrundene i §§ 135-137. Af lovbemærkningerne til denne bestemmelse fremgår det, at det i alle tilfælde vil være en konkret vurdering hos ordregiveren, hvorvidt den fremlagte dokumentation er tilstrækkelig til at påvise virksomhedens pålidelighed.

Af lovbemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i lovforslaget fremgår det også, at den foreslåede bestemmelse indebærer pligt for ordregiver til at indsende oplysninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om baggrunden for udelukkelse af den pågældende ansøger eller tilbudsgiver, samt den dokumentation som virksomheden har tilsendt ordregiveren med henblik på dokumentation af pålidelighed i medfør af udbudslovens § 138. Herudover indebærer det pligt til at afvente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om, hvorvidt den indsendte dokumentation af pålidelighed vurderes tilstrækkelig i henhold til udbudslovens § 138, stk. 3.

Det er således alene den dokumentation, som ansøgeren eller tilbudsgiveren har indsendt, som kan underlægges en vurdering af, om betingelserne i udbudslovens § 138, stk. 3 er opfyldt og der pålægges i lovforslaget ikke nogen pligt til at indhente yderligere oplysninger, hverken for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller for ordregiveren.

I forhold til sagsbehandlingstiden hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil der naturligvis være forskel på sagernes kompleksitet og dermed også den tid, der vil være nødvendig til at udarbejde en vejledende udtalelse. Der vil derfor helt naturligt opstå et ”fast track”, når der er tale om ukomplicerede sager. Indgåede aftaler med inddrivelsesmyndighederne om en afviklingsordning vedrørende gæld til offentlige myndigheder indebærer, at den pågældende virksomhed ikke er omfattet af udelukkelsesgrunden, når afviklingsordningen er overholdt. I sådanne situationer vil der således slet ikke være behov for at dokumentere sin pålidelighed.

I forhold til rammeaftaler med genåbning af konkurrencen, hvor ordregiver skal indhente dokumentation før indgåelse af hver kontrakt, kan ordregiver henholde sig til den oprindelige dokumentation af pålidelighed, hvis denne er vurderet tilstrækkelig. Ordregiver er i så fald ikke forpligtet til at indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på ny, medmindre den økonomiske aktør er omfattet af nye udelukkelsesgrunde eller på baggrund af nye forhold, der i så fald ville skulle underlægges en ny vurdering af dokumentation for pålidelighed.

Indstilling

Det indstilles, at det præciseres i lovforslaget, hvordan ordregiver skal forholde sig i forhold til situationer med rammeaftaler med genåbning af konkurrencen og at lovforslaget i øvrigt opretholdes uændret.

3.9 Udelukkelsesperioden (§ 1, nr. 22-23)

Trafikselskaberne ser positivt på ændringen, og foreslår, at det for de frivillige udelukkelsesgrunde skal være muligt for ordregiver at fastsætte en længere udelukkelsesperiode.

Dansk Erhverv og Sundhed Danmark finder disse ændringsbestemmelser uhensigtsmæssige, dels fordi forlængelse af udelukkelsesperioderne vil kunne forringe de pågældende virksomheders overlevelsesmuligheder yderligere fordi de afskæres fra offentlige kunder, og dels fordi der med forlængelsen skabes en negativ incitamentsstruktur, som gør det mindre attraktivt for de pågældende virksomheder hurtigst muligt at få elimineret de forhold i virksomheden, som betinger udelukkelsen.

DI bemærker, at forslaget om at øge udelukkelsesperioden fra fire til fem år for de obligatoriske udelukkelsesgrunde samt fra to til tre år for de frivillige udelukkelsesgrunde ikke harmonerer med Udbudslovsudvalgets¹ vurderinger.

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører henholder sig til Udbudslovsudvalgets begrundelse for at fastsætte udelukkelsesperioder på henholdsvis fire og to år og finder det ikke nødvendigt at forlænge udelukkelsesperioderne, da den offentlige ydmygelse, erstatning og straf i de få sager, der har været, i sig selv har haft en rigelig præventiv virkning.

Danske Advokater vurderer, at det er mindre sandsynligt, at den foreslåede ændring vil have den tilsigtede præventive effekt, da de fleste virksomheder tager afstand fra de handlinger, som betinger udelukkelse uagtet længden af udelukkelsesperioden. Det bemærkes desuden, at en forlænget udelukkelsesperiode kan have negative konsekvenser for konkurrencen på markeder med få aktører.

Danske Service og Dansk Erhverv finder det ikke dokumenteret, at en forlængelse af udelukkelsesperioderne forøger den generalpræventive effekt af udelukkelsesreglerne, og opfordrer til, at der i stedet skabes incitament for virksomhederne til hurtigst muligt at opfylde udbudslovens pålidelighedskrav.

¹ Regeringen nedsatte i juni 2013 et udvalg, som fik til opgave at komme med forslag til en ny dansk udbudslov på baggrund af det nye udbudsdirektiv. Medlemmerne af udvalget bestod i et bredt udsnit af interessenter for både ordregivere og tilbudsgivere.

Danske Regioner bemærker, at det bør være et opmærksomhedspunkt, at forlængelsen af udelukkelsesperioderne ikke fører til skærpede krav til, hvornår en virksomhed kan udelukkes.

Kredsløb bemærker, at angivelsen af henholdsvis stk. 6. og stk. 7, i lovforslaget ikke er korrekt, da der ikke findes nogen § 138, stk. 7 i udbudsloven.

Kommentar

Med lov nr. 1251 af 30. november 2019 indførtes et nyt stk. 4 i § 138, hvorefter lovens stk. 4-6 herefter blev stk. 5-7.

Regeringen ønsker at stramme op på reglerne for udelukkelse og sikre, at de virksomheder, som konkurrerer om de offentlige kontrakter, i længere tid tvinges til at overveje, om allerede iværksatte foranstaltninger er tilstrækkelige. Regeringen mener derfor, at der er behov for at forlænge perioderne for virksomheders udelukkelse fra deltagelsen i konkurrencen om offentlige kontrakter.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.10 Omsætning som udvælgelseskrITERIUM (§ 1, nr. 24)

SMVdanmark, Danske Service og Dansk Erhverv ser positivt på den foreslåede ændring. SMVdanmark anfører desuden, at det er et ægte SMV-venligt forslag.

KL finder det fornuftigt, at ordregiver ikke må lægge vægt på omsætning på over det dobbelte af kontraktens anslåede værdi, men bemærker, at det kan være svært i praksis at fastsætte.

DI ser positivt på hensynet til at styrke adgangen for SMV'er i udbudsprocesser, men forholder sig tvivlsom til forslagens effekt i praksis. Det forventes, at forslaget vil presse ordregivere til i stedet at lægge øget vægt kvalitative udvælgelseskrITERIER såsom teknisk og faglig formåen. DI bemærker desuden, at såfremt undtagelsesbestemmelsen i udbudslovens § 142, stk. 2 skal anvendes før end der kan lægges vægt på mere end to gange opgavens størrelse, vil det skabe situationer, som modvirker SMV'ers adgang til udbud. Det kan derfor overvejes, hvorvidt grænsen skal sættes op, eller om en undtagelsesbestemmelse ikke skal bindes op på § 142, stk. 2. Henset til den begrænsede effekt i praksis, anbefaler DI i stedet, at muligheden for at foretage udvælgelsen af tilbudsgivere baseret på kriteriet "bedste konkurrencefelt", som fremgår af lovbemærkningerne til udbudslovens § 145, skrives ind i loven.

Danske Arkitektvirksomheder (Danske Ark) og Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) finder forslaget sympatisk og på papiret godt for SMV'er, men har betænkeligheder ved, om denne regel er tilstrækkelig til at fremme SMV'eres adgang til offentlige indkøb. Det vurderes desuden, at som undtagelsen til den foreslåede regel er formuleret nu, vil en ordregiver inden for indkøb af arkitekt- og ingeniørrådgivning altid kunne omfatte et indkøb under undtagelsesbestemmelsen, hvilket betyder, at de små og mellemstore arkitekt- og ingeniørvirksomheder fortsat begrænses i deres adgang til offentlige opgaver. Danske Ark og FRI opfordrer til at formuleringen af undtagelsen genovervejes, da den ikke er SMV-venlig. Danske Ark og FRI opfordrer ligeledes til, at det overvejes, om manglende begrundelse for undtagelser til omsætningsreglen skal sanktioneres på samme måde som manglende begrundelse af følg eller forklar-princippet ved opdeling af indkøb efter udbudslovens § 49, stk. 2.

Kommentar

Ordregivere kan i henhold til udbudslovens § 142, stk. 2 som udgangspunkt ikke kræve en minimumsomsætning pr. år, som overstiger det dobbelte af kontraktens anslåede værdi. Højere krav kan imidlertid fastsættes i behørigt begrundede tilfælde. Sådanne tilfælde kan omfatte øgede risici forbundet med kontraktens gennemførelse eller den kendsgerning, at kontraktens rettidige og korrekte gennemførelse er kritisk, eksempelvis fordi den udgør en nødvendig forudsætning for andre kontrakters gennemførelse. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at indkøb af arkitekt- og ingeniørrådgivning ikke altid vil kunne anvende undtagelsesbestemmelsen, idet anvendelse af undtagelsesbestemmelsen kræver en konkret vurdering.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.11 Officielle lister (§ 1, nr. 25)

Vejdirektoratet bemærker at tiltaget umiddelbart virker positivt, og som en simpel måde at indhente dokumentation på, men finder det uklart, om det er obligatorisk at være skrevet på den officielle liste, og hvorvidt ordregiver kan lægge til grund, at listen altid er opdateret. Herudover spørges der til, om de frivillige udelukkelsesgrunde også vil skulle fremgå af denne liste, så der også kan indhentes dokumentation for dem i samme liste.

Kommentar

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at skabe en klar hjemmel for ordregivere til at acceptere certifikater for optagelse på officielle lister i stedet for dokumentationen, der er nævnt i §§ 153-155, 157 og 158. Adgangen til at anvende officielle lister er hjemlet i udbudsdirektivets artikel 64, som er gennemført i udbudslovens § 156. I henhold til § 156 kan Erhvervsministeren fastsætte nærmere regler om oprettelse og anvendelse af sådanne officielle lister. Den foreslåede bestemmelse i lovforslaget har

udelukkende til formål at skabe hjemmel for ordregivere til at acceptere denne dokumentationsform i tilfælde af, at en udenlandsk virksomhed er optaget på en sådan officiel liste i dennes hjemstat. I så fald kan ordregiver lægge til grund, at listen er opdateret.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.12 Dynamiske indkøbssystemer (§ 1, nr. 27-28)

Økonomistyrelsen, SMVdanmark, KL, Dansk Erhverv (DE) og SKI finder det positivt, at ordregiver fremover ved tildeling af kontrakter på baggrund af et dynamisk indkøbssystem kun på anmodning fra en berørt tilbudsgiver vil være forpligtet til at afgive en begrundelse sammen med tildelingsbeslutningen.

KL, SKI og IKA bemærker dog, at det er uhensigtsmæssigt at klagefristen forbliver uændret, således at denne i princippet kan løbe uendeligt såfremt der ikke anmodes om en begrundelse. Det anbefales, at der fastsættes en klagefrist, som gælder i tilfælde, hvor der ikke anmodes om en begrundelse.

Økonomistyrelsen anbefaler desuden, at der fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens side vejledes om dynamiske indkøbssystemer, da anvendelsen heraf fortsat er behæftet med stor usikkerhed.

Kommentar

Der er i artikel 2c i direktiv 89/665/EF om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter krav om, at meddelelse om den ordregivende myndigheds beslutning til hver af tilbudsgiverne eller ansøgerne er ledsaget af en kort redegørelse for de relevante grunde for at en medlemsstat kan fastsætte frister for indgivelse af klage. Det vil derfor stride imod EU-retten at imødekomme SKI's ønske om at fastsætte en klagefrist, som gælder i tilfælde, hvor der ikke anmodes om en begrundelse.

Hertil kommer, at klagefristen i forbindelse med kontrakter indgået på baggrund af et dynamisk indkøbssystem ikke vurderes at løbe ud i det uendelige som KL, SKI og IKA er bekymrede for. Klagefristen i klagenævnslovens § 7, stk. 2, nr. 1, på 45 dage vurderes at finde anvendelse på de kontrakter, der er tildelt uden angivelse af en kort redegørelse for de relevante grunde og som er bekendtgjort ved en bekendtgørelse om indgået kontrakt i medfør af udbudslovens § 129.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.13 Krav om oplæring (§ 1, nr. 29-31 samt § 3, nr. 36-38)

Bygherreforeningen hilser som udgangspunkt forslaget velkomment, da mange bygherrer allerede beskæftiger sig med området i form af lærlingeklausuler, og der kan være en fordel ved en fælles tilgang til at drive udviklingen i markedet.

SKI bifalder som udgangspunkt formålet om, at offentlige kontrakter skal understøtte uddannelse af fremtidens arbejdskraft.

Sundhed Danmark, SMVdanmark, Dansk Industri (DI), Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører finder det uensigtsmæssigt, at lovbestemmelsen indfører indholdsmæssige krav i udbudsloven.

SMVdanmark, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), FMI, IKA, Danske Service, Danske Arkitektvirksomheder, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Kommunernes Landsforening (KL), Sundhed Danmark og Dansk Erhverv mener ligeledes, at udbudsloven er og bør være en proceslov, som ikke skal regulere, hvilke krav der skal stilles i det konkrete udbud.

Dansk Erhverv og Sundhed Danmark finder, at lovudkastets bestemmelser om oplæringskrav, der for første gang i dansk ret indfører egentlige indholdsmæssige krav til de kontrakter, der indgås efter udbudslovens regler, skal udgå. Dansk Erhverv bemærker desuden, at detailreguleringen fratager ordregiver adgangen til at tilrettelægge udbuddet bedst muligt i forhold til den konkrete opgave, ligesom muligheden for den optimale tilrettelæggelse og udførelse af det efterfølgende samarbejde mellem offentlig ordregiver og leverandør begrænses, når der fra centralt hold stilles direkte krav i udbudsloven til opgavens gennemførelse.

Kommunernes Landsforening (KL) og Dansk Industri vurderer, at et lovkrav i bedste fald medfører begrænset effekt og i værste fald medfører en bureaukratisering, fordi der vil være uklarhed om rækkevidden af forpligtelsen.

Økonomistyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Bygge-, Anlægs og Trækartellet (BAT), Bygherreforeningen, Vejdirektoratet, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Kommunernes Landsforening og Danske Regioner finder, at begrebet ”personer under oplæring” er uklart og ikke tilstrækkeligt defineret.

Vejdirektoratet, DA, Danske Arkitektvirksomheder, Foreningen af Rådgivende Ingeniører og Danske Regioner ønsker det præciseret, hvilke typer uddannelser, som er omfattet. Vejdirektoratet ønsker det desuden præci-

seret, om kravet kan opfyldes ved at tage andre persongrupper ind, fx socialt udsatte eller lignende, hvis det kan dokumenteres, at der ikke kan skaffes et tilstrækkeligt antal personer under uddannelse.

Københavns Kommune er bekymret for, at begrebet ”personer under oplæring” vil føre til en udvanding af de nuværende krav, hvorved beskæftigelse af lærlinge og elever omfattet af en erhvervsuddannelse på alle offentlige bygge- og anlægsprojekter reduceres til krav om sidemandsoplæring uden specifikke kompetencer/uddannelsesmål.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og Bygge- Anlæg og Trækartellet (BAT) bemærker, at formuleringen i stedet bør være ’personer under uddannelser inden for uddannelser, der er godkendt af myndigheder eller arbejdsmarkedets parter, og hvor praktik-, elev- eller lærlingeforhold indgår som del af uddannelsen’. FH bemærker, at denne formulering gør det tydeligt, hvilke personer og uddannelser der er tale om.

Bygherreforeningen vurderer, at der er behov for at koble forslaget mere direkte til begreber og afgrænsninger, som er anvendt i branchen, fx ”lærlinge” og ”elever”. Bygherreforeningen bemærker ligeledes, at der kan være behov for at pointere, hvilke uddannelsesordninger i Danmark og EU, som fx kan være omfattet af forslaget.

Økonomistyrelsen bemærker, at kravet vil være vanskeligt at indarbejde i kontraktklausuler, som skal være tilstrækkeligt præcise til at kunne forstås af alle potentielle tilbudsgivere.

Økonomistyrelsen, Københavns Kommune, Danmarks Almene Boliger (BL) og Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BAT) bemærker, at det vil blive vanskeligt at kontrollere, om tilbudsgiverne lever op til kravet om personer under oplæring, da kravet ikke er klart afgrænset. Økonomistyrelsen bemærker hertil, at det er forholdsvist enkelt at konstatere, om en person er lærling eller ej i henhold til den danske ordning, men at det vil det være forbundet med vanskeligheder at kende udformning og indhold af lærlingeordninger i de øvrige EU-medlemslande; og særligt når ordningerne omfatter ”personer under oplæring”.

FMI finder det umiddelbart bekymrende, at der lægges en forpligtelse af denne karakter på ordregiverne, som det på det foreliggende grundlag er vanskeligt at gennemskue omfanget af. FMI anbefaler på den baggrund, at forslaget udgår.

Udenrigsministeriet foreslår, at der i tillæg til lovændringen udarbejdes standardiserede kontraktklausuler, der kan anvendes på tværs af ordregivere. Det er Udenrigsministeriets vurdering, at sådanne standardiserede klausuler vil fremme anvendelsen af klausulerne samt sikre kvalitet og

ensartethed på tvær af offentlige kontrakter. Standardiserede klausuler vil således konkret understøtte formålet med forslaget.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) mener, at det er afgørende, at der føres en effektiv kontrol med danske virksomheders opfyldelse af kontraktbestemmelserne. Det bør hertil tydeligt fremgå, hvad straffen er, hvis man ikke lever op til kravet om oplæring.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) finder det uhensigtsmæssigt, at det ikke er specificeret i bestemmelsen i hvilket omfang, at ordregiver skal anvende personer under oplæring. FH foreslår, at der indføres krav om en ”væsentlig” anvendelse af personer under oplæring og foreslår endvidere, at en væsentlig anvendelse i praksis kunne svare til måltallene fra praktikplads-AUB ordningen, som bl.a. tager højde for de sektorielle forskelle.

Vejdirektoratet ønsker det præciseret, hvor mange personer under uddannelse, som skal indgå i opgavens udførelse.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) mener, at det skal sikres, at det foreslåede lovkrav over for danske virksomheder ikke kan blive anvendt fra de offentlige ordregivere til at stille krav om bestemte uddannelsesstillinger eller mere vidtgående krav til danske virksomheder og mere lempe- lige til udenlandske virksomheder.

Økonomistyrelsen og Finans Danmark finder det positivt, at der er indført en undtagelse i udbudslovens § 176, stk. 3, nr. 2, hvorefter man som ordregiver ikke er forpligtet til at indføre krav i kontrakten om anvendelse af personer under oplæring, når anvendelsen heraf ikke egner sig til gennemførelse af den konkrete kontrakt.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) finder undtagelsen i § 176, stk. 3 stærkt bekymrende idet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på den tekniske gennemgang den 10. februar 2022 tilkendegav, at opgaver, som ikke kræver kvalificeret arbejdskraft fx kan være undtaget. FH vurderer, at det vil indebære, at ordregiver har incitament til i højere grad at benytte ufaglært arbejdskraft til opgaver, som egentlig kræver faglært arbejdskraft. FH foreslår på den baggrund, at punkt 2 under § 176, stk. 3, slettes.

Vejdirektoratet ønsker det præciseret, hvordan det skal håndteres, hvis der ikke kan fremskaffes relevante personer i oplæring, og hvilke krav der stilles til dokumentationen for, at personerne ikke kan skaffes.

SMVDanmark vurderer, at det er vigtigt, at der også gælder en bagatelgrænse for kravet.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), er bekymret over, at det er op til Erhvervsministeren at fastlægge hvilke kontrakter, der er omfattet, da dette efterlader stor usikkerhed om lovforslagets rækkevidde. FH finder det afgørende, at lærlingeklausulerne finder meget bred anvendelse. FH vil derfor foreslå, som minimum, at § 176, stk. 4 omformuleres, således at stk. 2 som udgangspunkt gælder alle områder, og erhvervsministeren i stedet kan fastlægge, hvilke områder, der ikke skal være omfattet.

Bygherreforeningen og FMI bemærker, at det er svært at gennemskue effekten af bestemmelsen, da det er op til Erhvervsministeren at fastlægge hvilke kontrakter, der er omfattet.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danmarks Almene Boliger (BL) Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører bemærker, at der skal tages højde for hvilke brancher, der er egnet til at opfylde mål om oplæringsklausuler. DA bemærker hertil, at det er centralt, at et lovkrav om klausuler fortsat alene omhandler opgaver knyttet til erhvervsuddannelser, hvor der er et egentligt praktikforløb, samt at kravet tager højde for kontraktens genstand.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) bemærker, at der skal tages hensyn til, at der er brancher, hvor der både er virksomheder baseret på faglært arbejdskraft – som dermed har mulighed for at oplære lærlinge – og andre konkurrerende virksomheder, der er baseret på ufaglært arbejdskraft. Et krav om at tage lærlinge kan dermed udelukke en række virksomheder fra at deltage i et udbud, da de ikke har mulighed for at blive godkendt som oplæringsvirksomheder. Dette skævvrider konkurrencen og den lige adgang til udbuddet.

SKI bemærker, at det er væsentligt, at kravet rettes mod de offentlige kontrakter, som på bedste vis reelt kan bidrage til realisering af oplæring herunder eksempelvis elve-, lærlinge- eller praktikpladser.

Danske Regioner mener, at oplæringskravet kun skal tilknyttes bygge- og anlægsarbejder samt visse tjenesteydelser med driftselementer. Konkret foreslår Danske Regioner, at kravet kan gøres gældende for bygge- og anlægskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark og har en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. ekskl. moms og/eller en lønsam på 4 mio. kr. Samt tjenesteydelseskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark og har et driftselement (fx rengøring eller kantinedrift), en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. ekskl. moms og/eller en lønsam på 4. mio. kr. Dette svarer til den eksisterende vejledning om sociale klausuler i udbud.

Udenrigsministeriet bemærker, at kontrakter, der udføres i udlandet, tydeligt bør undtages kravet, da ordningen er rettet mod lærlinge i Danmark.

Danmarks Almene Boliger (BL) ønsker det præciseret, om de almene boligorganisationer er omfattet af bestemmelsen, eller om de qua forudsætningen om ”offentlige kontrakter” er undtaget.

Danske Regioner, Dansk Erhverv, Sundhed Danmark og SMVdanmark påpeger, at det er vigtigt, at kravet er proportionalt og knyttet til kontraktens genstand. Dansk Erhverv vurderer, at kravet medfører en betydelig procesrisiko for ordregiver, som skal sikre at deres udbud er forenelige med udbudsreglerne, herunder at kravet er i overensstemmelse med principperne og knyttet til kontraktens genstand.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) mener, at det skal fastsættes i loven, at klausulerne altid skal vurderes i forhold til proportionalitetsprincippet og være knyttet til kontraktens genstand.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Kommunernes Landsforening (KL) bemærker, at det ikke klart fremgår af lovudkastet, om kravet også gælder for rammeaftaler og hvordan det i så fald skal håndteres. DA bemærker desuden, at det heller ikke fremgår klart, om kravet gælder for underleverandører.

Økonomistyrelsen bemærker, at det kan være uproportionalt at stille krav til en leverandør på en rammeaftale om, at denne skal have lærlinge, fordi leverandørens ansættelse af lærlinge ikke kan følge leveringen på kontrakten. Økonomistyrelsen bemærker endvidere, at en leverandør på en rammeaftale ikke har garanti for et bestemt træk på aftalen, hvorfor kravet kan føre til krav om et bestemt antal lærlinge, som ikke står mål med det reelle køb hos leverandøren. Økonomistyrelsen opfordrer på den baggrund, at kravet fsva. rammeaftaler kun gælder bygge- og anlægsaftaler over 5 mio. kr.

Dansk Energi og Midttrafik bemærker, at det ikke fremgår af lovforslaget om kravet vil finde anvendelse for kontrakter omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Dansk Energi henstiller til, at kravet ikke udstrækkes til også at gælde for kontrakter under forsyningsvirksomhedsdirektivet, da det kan lede til unødigt høje transaktionsomkostninger.

Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Industri vurderer, at kravet også bør kunne løftes ved brug af partnerskabsaftaler i stedet for klausuler, idet de sikrer bedre forløb for lærlinge og elever, for indkøberne og for virksomhederne.

SMVdanmark og Dansk Arbejdsgiverforening (DA) tilslutter sig, at der ikke stilles krav om nyoprettelse af elevpladser, men at virksomhederne kan anvende allerede indgåede elevkontrakter til opfyldelse af kravet. DA mener hertil, at det skal fremgå tydeligt af lovforslaget, at der ikke er eller kan stilles krav om, at der for den pågældende kontrakt ansættes nye elever under oplæring. Der skal således altid kunne anvendes bestående læreforhold for at opfylde kravet.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) støtter, at lovudkastet fastslår, at det ikke er et krav, at personen færdiggør sin oplæring i løbet af den pågældende offentlige kontrakt.

Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Industri (DI) vurderer, at der er risiko for, at lovforslaget vil føre til færre lærlinge, da lovforslaget skaber betydelig usikkerhed og bureaukrati.

Sundhed Danmark anbefaler, at bestemmelserne i lovudkastets nr. 29-31 udgår af lovforslaget.

Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Danske Regioner, og Danmarks Almene Boliger (BL) hilser det velkomment at reglerne om fysisk tilstedeværelse i tilbudslovens § 7 ophæves. Danske Regioner bemærker dog, at den gældende regel om, at de bydende har ret til at blive bekendt med budsummer og eventuelle forbehold bør opretholdes.

SMVdanmark og Dansk Industri modsætter sig forslaget om at afskaffe bestemmelsen.

SMVdanmark og Dansk Industri mener dog, at bestemmelsens formulering med fordel kan moderniseres, så den afspejler, at det er muligt at efterleve bestemmelsen uden fysisk fremmøde. Dansk Industri og SMVdanmark er desuden uenige i, at den nye bestemmelse indeholder krav om fysisk fremmøde, idet tilstedeværelsen ligeledes kan være elektronisk. Dansk Industri påpeger, at dette er bakket op i den juridiske litteratur, jf. Hørlyck, Tilbudsloven med kommentarer, side 135. Det fremgår heraf, at Tilbudslovens § 7 også omfatter elektroniske licitationer.

SMVdanmark, Dansk Industri og Asfaltindustrien vurderer, at forslaget om at ophæve retten til at blive bekendt med budsummer og eventuelle forbehold har praktiske konsekvenser for tilbudsgiverne, da tilbudsgiverne har behov for hurtigt at få at vide, om de er i betragtning til en opgave eller ej, så de kan prioritere virksomhedens ressourcer og så de har mulighed for at byde på andre opgaver. Dansk Industri bemærker at såfremt disse virksomheder ikke omgående får besked om, hvorvidt de kan

forvente at vinde opgaven, vil de være bundet unødigt længe af deres tilbud. Når særligt SMV'ers ressourcer bindes over længere tid, bliver det vanskeligere at drive virksomhed, og der er risiko for, at der ikke er planlagt arbejde til medarbejderne. Bestemmelsen understøtter derfor en sund konkurrence og sikrer, at virksomhederne har den agilitet, som ofte er nødvendig i løsningen af særligt kommunale opgaver.

Dansk Industri vurderer, at den nuværende § 7 i tilbudsloven sikrer gennemsigtighed og at der foruden denne gennemsigtighed vil ske en markant stigning i antallet af klagesager.

Dansk Industri bemærker, at lovforslaget ikke klart forholder sig til de bydendes ret til at blive bekendt med budsummerne.

Dansk Industri bemærker, at såfremt tilbudslovens § 7 afskaffes, vil der opstå tvivl om, hvorvidt ordregiver blot kan forhandle med lavestbydende uden at oplyse det til de øvrige bydende, jf. tilbudslovens § 10. Det er uklart, hvorvidt der med sletningen af tilbudslovens § 7 skal ske en underretning efter tilbudslovens § 14 før end der kan forhandles med lavestbydende.

Kommentar

Regeringen ønsker at understøtte uddannelse af fremtidens arbejdskraft. Ved at forpligte ordregivere til at indføre krav om anvendelse af personer under oplæring i relevante offentlige kontrakter er det målet at skabe flere sådanne oplæringspladser. Dermed kan kravet være med til at understøtte, at flere virksomheder anvender eksempelvis lærlinge i forbindelse med opgaveudførelsen, hvilket er et vigtigt mål for regeringen.

Afgrænsningen af begrebet "personer under oplæring" er udarbejdet på baggrund af overvejelser om lovmedholdelighed i forhold til EU-retten. Overholdelse af EU-retten indebærer i forbindelse med krav om at anvende personer under oplæring, at tilbudsgiverne skal behandles lige. Alle omfattede virksomheder skal have lige adgang til offentlige kontrakter. Heri ligger bl.a., at ordregiver skal udforme krav om anvendelse personer under oplæring således, at kontraktvilkåret kan opfyldes af alle, uanset om leverandøren er en stor eller lille virksomhed, og uanset om der er tale om en udenlandsk eller en national økonomisk aktør.

Da ikke alle EU-medlemsstater har ordninger, som de lærlingeordninger der eksisterer i Danmark, kan det derfor udgøre en restriktion af den fri bevægelighed, hvis der i den danske udbudslov indføres krav om anvendelse af lærlinge efter den danske uddannelsesmodel. Der er derfor i stedet indført krav om anvendelse af personer under oplæring, som det vurderes, at alle virksomheder i EU vil kunne opfylde på lige vilkår.

Det forventes, at forslaget vil medføre flere lærlingepladser i Danmark. Med hensyn til effektens størrelsesorden skal det understreges, at målingen af sådanne effekter er behæftet med stor usikkerhed. Effekten vil afhænge af, hvordan oplæringskravet udmøntes i praksis af ordregivere og tilbudsgivere.

Tilbudsloven indeholder i dag en ret til, at tilbudsgivere kan være tilstede ved åbningen af tilbud og i den forbindelse få oplyst budsummer mv. Derved påstår der en risiko for at konkurrencen fordrejes, da sådanne informationer kan have direkte indflydelse på kommende konkurrencer (pris-sætning) og i særlige tilfælde kan fungere som en gensidig kontrolmulighed for tilbudsgivere, der er engageret i tilbudskoordineret (tilbudskarteller). Herudover har krav om fysisk fremmøde vist sig u hensigtsmæssig, ikke mindst under nedlukningen som følge af COVID-19 pandemien.

I forhold til det nuværende indhold af tilbudslovens § 7 er det vurderingen, at dette derfor må ophæves, både af hensyn til det u hensigtsmæssige ved et krav om fysisk fremmøde og af hensyn til de potentielt skadelige effekter en sådan informationsudveksling kan have på konkurrencen. Herudover udgør ophævelsen af det nuværende indhold af § 7 en nødvendighed, da den fulde effekt af punkt 3.1 om aktindsigt ellers ikke opnås.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret for så vidt angår krav om oplæring. I forhold problemstillingerne vedrørende tilbudslovens § 7 henvises til indstillingen til pkt. 3.1.

3.14 Ophør af kontrakter (§ 1, nr. 32-33)

SMVdanmark er enig i forslaget.

Bygherreforeningen ser positivt på forslaget, men bemærker, at det bør præciseres, om der også ved self-cleaning efter kontraktindgåelse vil være pligt til at indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. lovforslagets § 1, nr. 21.

IKA bemærker, at det bør præciseres om vurdering af pålidelighed i medfør af § 138, stk. 1, også finder anvendelse på bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 33.

DI bakker op om øget klarhed, men påpeger, at der er et behov for afklaring i forhold til de aftaleretlige konsekvenser af forslaget og brugen af ”exit-klausuler”. DI bemærker desuden, at bestemmelsen ikke er nødvendig for at sikre ordregivere en mulighed, der allerede eksisterer i dag.

Trafikselskaberne bemærker, at ændringen ikke vil finde anvendelse for udbud, som gennemføres efter reglerne i forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Kommentar

Det fremgår af ATEA-arbejdsgruppens afrapportering, at arbejdsgruppen finder, at hensynet til parallelitet taler for, at en beslutning om kontrakt-ophør forudsætter, at der forinden gennemføres en pålidelighedsvurdering svarende til den, der skal gennemføres efter udbudslovens § 138. Af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse fremgår desuden, at ordregiveren alene kan bringe kontrakten til ophør, hvis ordregiveren har meddelt leverandøren, at denne er omfattet af en udelukkelsesgrund, og at tilbudsgiveren ikke er i stand til at forelægge tilstrækkelig dokumentation, der viser tilbudsgiverens pålidelighed, jf. § 138. Det vil sige, at leverandøren ikke mister sin mulighed for at vise, at der er foretaget en self-cleaning, selvom leverandøren først bliver omfattet af udelukkelsesgrunden efter kontrakten er indgået.

Det fremgår desuden af lovforslagets § 1, nr. 21, at ordregiver skal indhente vejledende udtalelse hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til vurdering af en økonomisk aktørs dokumentation af pålidelighed. Det fremgår således tydeligt, at det er hensigten, at vurdering af pålidelighed i medfør af § 138, stk. 1, også finder anvendelse på bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 33.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.15 Elektronisk udbudsplatform (§ 1, nr. 34)

Økonomistyrelsen støtter etableringen af et fælles udbudssystem, der bl.a. kan understøtte SMV'ers adgang til offentlige kontrakter og mindske transaktionsomkostningerne, men bemærker, at det er uklart, hvorvidt alle offentlige ordregivere vil være forpligtede til at anvende en fælles platform i alle tilfælde eller om der vil gælde undtagelsestilfælde og i så fald hvilke.

Trafikselskaberne ser positivt på det overordnede formål, men bemærker, at det virker meget ambitiøst at udvikle ét system, der kan tilgodese samtlige typer af ordregivende myndigheder, leverandører, brancher og forskelligartede indkøb, og at omkostningerne til udvikling og drift af et nyt system langt overstiger de forventede besparelser for de ordregivende myndigheder.

TEKNIQ Arbejdsgiverne er positivt stemte for formålet bag bestemmelsen, men bemærker, at det ikke er givet, at indførelsen af en digital platform letter virksomhedernes administrative byrder eller gør udbud lettere tilgængeligt for SMV'er, da dette afhænger af den konkrete implementering.

Bygherreforeningen bemærker, at indførelsen af en fælles elektronisk platform har stort potentiale både positivt, fx i form af ensartning i løsning af problemer med ESPD, men også negativt, fx ved introduktionen af administrative benspænd og øgede transaktionsomkostninger. Bygherreforeningen understreger derfor vigtigheden af en tæt dialog om kravspecifikation, løsninger og implementering af platformen.

SMVdanmark er umiddelbart positiv over for en fælles indgang til offentlige udbud, men finder forslaget præcise indhold uklart. Det støttes ikke, at der oprettes en offentlig udbudsplatform til afløsning for de nuværende private udbudsplatforme, da en sådan ikke vil kunne tilbyde de samme funktioner i forhold til den efterfølgende kontraktstyring og da offentlige IT-projekter erfaringsmæssigt sjældent bliver vellykkede. SMVdanmark anbefaler, at der fastsættes fælles standarder, der sikrer integration mellem forskellige eksisterende udbudsplatforme, så tilbudsgiverne kan anvende deres foretrukne udbuds-/tilbudsplatform til at afgive tilbud uanset den af ordregiver valgte platform. Alternativt anbefales oprettelsen af en fælles indgang, som ordregiverne skal anvende som udbudsplatform, der er integreret med de eksisterende private platforme, så virksomhederne stadig kan afgive tilbud ved anvendelse af deres foretrukne platform. Slutteligt anbefales, at den fremtidige løsning integreres med de andre offentlige systemer, så virksomheder/ordregivere automatisk kan trække de oplysninger, der allerede findes i andre offentlige systemer.

Dansk IT støtter en forenkling af udbudsprocesserne, men bemærker væsentligheden af, at sådanne initiativer, der evt. måtte omfatte etablering af en central løsning, ikke unødigt ødelægger et velfungerende marked med en indbygget dynamik og konkurrence.

IKA finder at bestemmelsen om, at alle offentlige ordregivere skal anvende en bestemt platform, vil kunne medføre betydelige omkostninger for de ordregivere, der ikke allerede anvender den platform, som de pålægges at bruge. IKA formoder, at den platform, som de offentlige ordregivere forpligtes til at anvende en bestemt platform, skal udbydes, og bemærker, at konkurrenceudsættelsen af en platform til alle ordregivere i Danmark virker konkurrencebegrænsende og vil forstærke de monopollignende tilstande, der er på netop dette marked.

Danske Regioner foreslår at brugen af platformen ikke gøres obligatorisk for ordregiverne, således at det fortsat er muligt at bruge en elektronisk platform efter eget valg. Det bemærkes, at regionerne dagligt benytter de supportfunktioner, som er indeholdt i forskellige eksisterende udbudsplatforme.

Amgros finder det uklart, hvordan brugen af en bestemt elektronisk platform skal fungere i praksis, og hvilken betydning det vil få for ordregiver. Amgros bemærker desuden, at de i forvejen har et velfungerende og specialudviklet elektronisk udbudssystem, der er tilpasset specifikt til udbud af lægemidler, og foreslår på den baggrund, at udbud af lægemidler til de offentlige sygehuse bliver undtaget fra pligten til brug af en bestemt elektronisk platform. Amgros opfordrer til, at det overvejes i hvilke brancher brugen af en bestemt elektronisk platform til afgivelse af tilbud vil give merværdi, og undtager de brancher, hvor det ikke vil være tilfældet.

DI bakker op om, at det skal være lettere og mindre byrdefuldt at udbyde og byde på offentlige opgaver, men finder det afgørende, at der tages afsæt i de markedsbaserede løsninger, som allerede eksisterer og anvendes i dag, da det vurderes at være omkostningsmæssigt ineffektivt at udvikle digital infrastruktur, der allerede eksisterer i markedet. DI efterspørger en uddybning af de overvejelser og forarbejder, som er lagt til grund for beslutningen om etablering af et nyt udbudssystem, og foreslår, at man med afsæt i de eksisterende udbudsplatforme og -løsninger på markedet udarbejder krav til en standard, som udbydere af udbudsplatforme skal opfylde ved videreudvikling af deres eksisterende systemer, der sikrer sammenhæng, datagenbrug og transparens for brugerne.

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører sætter pris på initiativer, der kan gøre det lettere og mere enkelt at byde på offentlige opgaver, men bemærker, at man ikke bør starte forfra med at udvikle systemer, når der allerede findes udbydere på det fri marked. Det anbefales i stedet at udbyde udbudsportalen m.m. på en eller flere rammeaftaler, hvor styrelsen klart foreskriver ensartet struktur/opsætning med henblik på dataudveksling og gebyrpolitik, således at systemerne kan ændres undervejs for at optimere systemet.

Dansk Erhverv (DE) finder indførelsen af en dansk statslig udbudsplatform u hensigtsmæssig, herunder bl.a. henset til negative erfaringer fra andre EU-lande, og anbefaler, at bestemmelsen udgår af lovforslaget. DE vurderer, at en statslig udbudsplatform vil være ufleksibel og vil risikere hurtigt at blive utidssvarende, eftersom konkurrencen blandt de private aktører på dette område løbende fører til stadigt mere innovative, agile og brugervenlige udbudsløsninger. DE bemærker desuden, at en statslig udbudsplatform ikke vil give samme integrationsmuligheder som private udbudsløsninger. DE anbefaler, at fokus i stedet er på at indføre fælleseuropæiske standarder for udbudsløsninger på tværs af EU, således at det bliver enklere og mere effektivt for danske virksomheder at afgive tilbud i andre EU-lande.

SKI bemærker, at det er væsentligt, at en eventuel udformning af en national platform og fastsættelsen af forpligtigelsens omfang drøftes med aktørerne i markedet, ligesom det vil være afgørende, at en eventuel national

platform kan rumme de offentlige myndigheders meget forskellige behov. I modsat fald risikerer den elektroniske platform at lede til dyrere og dårligere indkøb. Desuden bemærkes, at der allerede foreligger innovative løsninger, der er udviklet med samme bagvedliggende formål som den foreslåede bestemmelse, hvorfor det er afgørende at disse ressourcer og denne innovation ikke går tabt til last for både ordregivere og marked.

Mercell bemærker, at indførelsen af en statslig udbudsplatform vil være en alvorlig trussel mod eksistensen af deres virksomhed, og vil indebære risiko for tab af vigtige IT-kompetencer og flere hundrede danske arbejdspladser i den danske IT-branche. Merzell bemærker desuden, at man risikerer at ende med en dyr og dårlig løsning, at en statslig udbudsplatform vil være ufleksibel og hurtigt kan blive utidssvarende, at Danmark mister kompetencer og arbejdspladser i den private sektor, at problemet ikke er udbudsløsningerne men de bureaukratiske og formalistiske udbudsregler, at en statslig udbudsplatform ikke giver samme integrationsmuligheder som private udbudsløsninger, at det kan være i strid med EU-retten at indføre en obligatorisk statslig udbudsplatform og at det ønskede formål kan løses ved standardisering frem for monopolisering.

Bygningsstyrelsen støtter ikke forslaget, herunder fordi det vurderes, at ændringen ikke nødvendigvis vil have en yderligere positiv effekt på konkurrencen, ikke nødvendigvis vil afhjælpe risikoen for fejl i forhold til udbudslovens § 49, stk. 2, og fordi en samlet elektronisk platform ikke nødvendigvis i samme omfang vil kunne understøtte de forskelligartede behov som ordregivere har til udbudsportaler.

Kredsløb betvivler forslagets forenelighed med konkurrencereglerne, og spørger til, hvordan ordregiver skal kunne konkurrenceudsætte sit indkøb af elektronisk udbudssystem, hvis regler foreskriver brug af en bestemt platform til afgivelse af tilbud.

Kommentar

Formålet med den foreslåede bestemmelse er, at der skabes et grundlag for at fastsætte nærmere regler fx med henblik på implementering af EU-skabeloner (e-forms) i Danmark, og at gennemførelsen af elektronisk udbud generelt sker på en måde, hvorved fx transaktionsomkostningerne minimeres og regelefterlevelsen øges. Regeringen har i januar 2022 indgået aftale med RV, DF, SF og KD om, at der skal udvikles en ny national elektronisk platform, som fremover skal benyttes af tilbudsgivere og ordregivere. Udviklingen af denne platform vil naturligvis indebære grundige overvejelser om, hvordan formålet ovenfor opnås og vil indebære fuld inddragelse af interessenterne på området.

Udviklingen af en udbudsplatform vil få betydning for de relativt få virksomheder, der i dag driver udbudsplatforme. Det gælder primært virksomheden Mercell, som udbyder en platform der anvendes i 80-90 pct. af alle danske udbud. Mercell anfører i deres høringssvar, at indførelse af en bestemt elektronisk platform vil føre til tab af vigtige IT-kompetencer og flere hundrede danske arbejdspladser i den danske IT-branche. Mercell havde i december 2021 ifølge CVR-registret 56 ansatte i Danmark, og ejes af Mercell Holding i Norge, som bl.a. ejes af en række kapitalfonde. Det er vanskeligt at sætte præcise tal på, hvordan udvikling af en bestemt udbudsplatform vil påvirke antallet af IT-arbejdspladser i Danmark. Det vil være Erhvervsstyrelsen, som skal stå for udviklingen af platformen, men det vil i praksis være private IT-udviklere, som skal bygge systemet. Det er derfor formentlig mest realistisk, at der vil ske en omfordeling i beskæftigelsen i IT-branchen snarere end en reduktion. Hertil kommer at der også med den nye udbudsplatform vil være et marked for visse tillægsydelser til platformen.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget opretholdes uændret.

3.16 Økonomisk sanktion for overtrædelse af § 49 (§ 2, nr. 35)

Danske Service ser positivt på forslaget.

SMVdanmark finder det positivt, at der indføres en konsekvens for manglende overholdelse af lovens regel om at opdele eller forklare, men vurderer, at forslaget er virkningsløst og alene har symbolsk karakter, da det kræver at en klager nedlægger påstand herom i forbindelse med en klagesag, hvilket denne ikke har incitament til at indgive.

Dansk Erhverv finder forslaget særdeles positivt, men tvivler på den praktiske effekt heraf, da det beror på antallet af klager.

Kredsløb bemærker, at sanktionen ikke er proportional med forseelsen, og at det desuden er uklart, om der med bestemmelsen indføres strengere krav til hvor meget der skal begrundes for at kravet er opfyldt.

Bygherreforeningen vurderer, at sanktionsniveauet er overdrevet højt, og savner præcisering af, at det alene er manglende begrundelse og ikke begrundelsens indhold, der kan sanktioneres, og at der er tale om maksimering af sanktionsniveauet for overtrædelsen og ikke en maksimering af sanktionsniveauet pr. klager.

Bygningsstyrelsen støtter ikke forslaget, da det bidrager til mere bureaukrati, og ikke fremmer ønsket om at ordregivere i højere grad overvejer om kontrakter bør opdeles.

Sund & Bælt bemærker, at den foreslåede ændring ikke vil medføre nogen reel fordel for SMV'er, og at der samtidig er risiko for et stigende antal klager uden reelt indhold.

FMI bemærker, at der ikke stilles krav til begrundelsens indhold, og anbefaler derfor, at forslaget som minimum ledsages af en vejledningsindsats fra KFST vedrørende forskellige muligheder for SMV'er i udbud, hvor ordregiver ikke har opdelt kontrakten.

IKA finder formålet med bestemmelsen uklart, og bemærker, at kontrakten fortsætter uanset idømmelse af en sanktion, og at en eventuel klage derfor alene vil tjene et chikanøst formål. IKA finder desuden, at sanktionens størrelse ikke er proportional med overtrædelsens karakter, og foreslår i stedet indførelsen af en trappemodel for sanktionering af overtrædelsen.

DI vurderer, at forslaget vil have en begrænset effekt i praksis, og bemærker, at der er andre og mere effektive veje til at styrke SMV'ers rammer i udbud. DI vurderer desuden, at der næppe vil blive nedlagt selvstændige klager med henblik på fastsættelse af denne sanktion og at klage herom desuden kan opfattes som chikanøst.

Trafikselskaberne bemærker, at det er uklart, om sanktionsmuligheden også gælder for ordregivende myndigheder omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Danske Advokater og Advokatrådet bemærker, at det forekommer retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at udvælge en enkelt formel overtrædelse, som sanktioneres, mens andre formelle overtrædelser ikke har samme konsekvens.

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører anerkender formålet bag den foreslåede bestemmelse, men vurderer, at truslen om en sanktion har teoretisk karakter, da SMV'erne ikke har noget reelt incitament til at klage over en manglende begrundelse.

Danmarks Almene Boliger (BL) bemærker, at det ønskes præciseret i bemærkninger, at Klagenævnet for Udbud alene skal påse om begrundelsen foreligger, men ikke om den er acceptabel.

KL bemærker, at forslaget ikke vil gøre offentlige udbud mere SMV-venlige, men alene vil ramme den enkelte ordregiver. KL bemærker desuden, at sanktionens størrelse ikke er proportional i forhold til forglemmelsen.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse ønsker det præciseret i lovtæksten, at der alene kræves en begrundelse, hvis kontrakten efter sit indhold og omfang fremstår som mulig at opdele.

Klagenævnet for Udbud opfordrer til, at det præciseres på hvilket grundlag den økonomiske sanktion skal beregnes. Herudover opfordres til, at Klagenævnets kompetence til at fastsætte en økonomisk sanktion alene kommer til at gælde i forhold til ordregivere, der er en del af den offentlige forvaltning, således at sanktioner i forhold til privatretligt organiserede ordregivere i stedet pålægges en bøde i strafferetsplejens former.

TEKNIQ Arbejdsgiverne vurderer, at indførelsen af en økonomisk sanktion ikke i sig selv vil føre til, at kontrakter opdeles i videre omfang end i dag, og at bestemmelsen ikke har nogen betydelig praktisk effekt, da det forudsætter, at der indgives en klage, hvilket der ikke er incitament til at indgive.

Kommentar

Formålet med ændringen er at sikre overholdelse af udbudslovens § 49, stk. 2, hvorved ordregivere i udbudsmaterialet skal angive en begrundelse for, at en samlet kontrakt eller rammeaftale ikke er opdelt i mindre delkontrakter, hvilket kan være til fordel for små- og mellemstore virksomheder. Regeringen ønsker at gøre, hvad den kan for at understøtte mindre virksomheders adgang til markedet for offentlige kontrakter.

Indstilling

Det indstilles, at lovforslaget præciseres således at det bliver klart på hvilket grundlag den økonomiske sanktion skal beregnes og at Klagenævnets kompetence til at fastsætte en økonomisk sanktion alene kommer til at gælde i forhold til ordregivere, der er en del af den offentlige forvaltning, således at sanktioner i forhold til privatretligt organiserede ordregivere i stedet pålægges en bøde i strafferetsplejens former.

4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.

Advokatsamfundet, Akademikernes centralorganisation, Amager Resource Center, AMGROS, Amnesty International Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Banedanmark, BAT-kartellet, Beskæftigelsesministeriet, Bryggeriforeningen, Byggeskadefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, Børsmæglerforeningen, Clean clothes campaign, CO-industri, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Eksportråd, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Affaldsforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk Initiativ for Etisk Handel, Dansk IT, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Skovforening, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport og Logistik, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Busvognmænd, Danske Dagblades Forening, Danske Havne, Danske Malermestre, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Service, DANVA, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Det

Økologiske Råd, Dong-Energy, Ecolabel, Energistyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fair Trade, Falck, Finansministeriet, Finansrådet, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af offentlige indkøbere, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Forlæggerforeningen, Forsikring og Pension, Forsvarsministeriet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, FSC, FødevareDanmark, Horesta, Indenrigs- og Boligministeriet, Ingeniørforeningen i Danmark, IT Projektrådet, IT-Branchen, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, KL, Klagenævnet for udbud, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Kooperationen, Kreativitet og kommunikation, Kulturministeriet, Landbrug og Fødevarer, Lederne, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, LOS De private sociale tilbud, Miljø- og Fødevareministeriet, Offentligt Ansattes Organisationer, Olie Gas Danmark, Oxfam IBIS, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rigsrevisionen, Rådet for samfundsansvar, Skatteministeriet, SMV Danmark, Social- og Ældreministeriet, Statens og Kommunernes Indkøbsservice, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, TEKNIQ, Trafikselskaberne i Danmark, Transportministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Vejdirektoratet og Økonomistyrelsen.

Følgende organisationer, myndigheder m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget:

Administrations- og Servicestyrelsen
Advokatrådet
Amgro
Amnesty International
Asfaltindustrien
Banedanmark
BL – Danmarks Almene Boliger
Bygge-, Anlægs- og Trækartellet
Bygherreforeningen
Bygningsstyrelsen
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Energi
Dansk Erhverv
Dansk IT
Danske Advokater
Danske Arkitektvirksomheder
Danske Regioner
Danske Service
DI
DSB
Energistyrelsen
Erhvervsstyrelsen
Fagbevægelsens Hovedorganisation
Finans Danmark
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse
Forsvarsministeriet
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
IKA
KL
Klagenævnet for Udbud
Kredsløb
Københavns Kommune
Merzell
Nævnenes Hus
Oxfam IBIS
SKI
SMVdanmark
Sund & Bælt
Sundhed Danmark
TEKNIQ Arbejdsgiverne
Trafikselskaberne
Uddannelsesforbundet
Udenrigsministeriet
Vejdirektoratet
Økonomistyrelsen